

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ
FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT
INSTITUTE OF ECONOMICS

POJISTNÁ OCHRANA MAJETKU VYBRANÉ OBCE
PROPERTY INSURANCE COVERAGE SELECTED MUNICIPALITIES

DIPLOMOVÁ PRÁCE
MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

Bc. Michaela Sikorová

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

Ing. František Řezáč, Ph.D.

BRNO 2012

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Sikorová Michaela, Bc.

Podnikové finance a obchod (6208T090)

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č.111/1998 o vysokých školách, Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně a Směrnicí děkana pro realizaci bakalářských a magisterských studijních programů zadává diplomovou práci s názvem:

Pojistná ochrana majetku vybrané obce

v anglickém jazyce:

Property Insurance Coverage Selected Municipalities

Pokyny pro vypracování:

Úvod
Vymezení problému a cíle práce
Teoretická východiska práce
Analýza problému a současná situace
Vlastní návrhy řešení, přínos návrhů řešení
Závěr
Seznam použité literatury

Seznam odborné literatury:

MAJTÁNOVÁ, A., DAŇHEL, J., DUCHÁČKOVÁ, E., KAFKOVÁ, E. Pojišťovnictví – Teorie a praxe. 1. vydání. Praha : EKOPRESS, 2006. 288 s. ISBN 80-86929-19-1.

PÁLENÍK, V. a kol. Základy pojišťovnictví především průmyslových a podnikatelských rizik. Praha : LINDE, 2007. 239 s. ISBN 978-80-7201-644-0.

ŘEZÁČ, F. a kol. Marketingové řízení komerční pojišťovny. 1.vyd. Brno : MU, tisk : BonnyPress, 2009. 210 s. ISBN 978-80-210-4799-0.

ŘEZÁČ, F. Pojišťovnictví. 1.vyd. Brno : CERM, s.r.o., 2011. 110 s. ISBN 978-80-214-4242-9.

ŘEZÁČ, F. Řízení rizik v pojišťovnictví. Vydání první. Brno : Masarykova univerzita, 2011. Munipress. 222 s. ISBN 978-80-210-5637-4.

ZÁRYBNICKÁ, J., SCHELLE, K. Pojištění odpovědnosti za škodu. 1.vyd. Ostrava : KEY Publishing, 2010. 220 s. ISBN 978-80-7418-061-3.

Zákon č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Vedoucí diplomové práce: Ing. František Řezáč, Ph.D.

Termín odevzdání diplomové práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2011/2012.

L.S.

doc. Ing. Tomáš Meluzín, Ph.D.
Ředitel ústavu

doc. RNDr. Anna Putnová, Ph.D., MBA
Děkan fakulty

V Brně, dne 16.05.2012

Abstrakt

Předmětem diplomové práce je analýza současného stavu pojistné ochrany vybrané obce, analýza a komparace nabídky pojistné ochrany majetku obce od komerčních pojišťoven a návrh na změny v rozsahu pojistné ochrany dané obce.

Abstract

The subject of this thesis is to analyze the current status of insurance coverage selected municipalities, analysis and comparison of offers insurance protection of property from commercial insurance community and the proposed the changes in the scope of the cover of the municipality.

Klíčová slova

Pojistná ochrana, pojistná smlouva, obecní majetek, pojistná rizika.

Key words

Insurance coverage, insurance policy, municipal property, insurance risks.

Bibliografické citace

SIKOROVÁ, M. *Pojistná ochrana vybraného majetku obce*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2012. 92 s. Vedoucí práce Ing. František Řezáč, Ph.D.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně dle uvedených zdrojů, které uvádím v seznamu literatury.

Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušila autorská práva (ve smyslu Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 25. května 2012

.....

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu své diplomové práce Ing. Františku Řezáčovi, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady týkající se obsahu i formy této práce. Děkuji paní Jitce Havránkové, starostce obce Okarec a její asistence, Marii Krčálové za čas, který mi věnovaly a také za poskytnutí všech potřebných informací. Rovněž děkuji panu Šalé, pojišťovacímu makléři, který si i přes své pracovní vytížení udělal čas na moji práci k prodiskutování nabídek komerčních pojišťoven. Velký dík patří i zaměstnancům komerčních pojišťoven, kteří mi jednak poskytli potřebné informace, a také pomohli s vypracováním nabídek pojištění majetku dané obce. V neposlední řadě bych chtěla poděkovat také mé rodině a přátelům, kteří mě při tvorbě této práce podpořovali.

OBSAH

Úvod.....	10
Cíl práce.....	11
1 Teoretická část	12
1.1 Deskripce rizika	12
1.1.1 Členění rizika.....	14
1.1.2 Řízení rizika.....	16
1.2 Pojišťovnictví a jeho členění.....	24
1.2.2 Klasifikace neživotního pojištění.....	28
2 Praktická část	39
2.1 Charakteristika obce Okarec	39
2.2 Orgány obce	41
2.3 Aktivity obce	42
2.4 Analýza stávající situace v obci Okarec.....	44
2.5 Analýza rizik obce Okarec	46
2.5.1 Kvalitativní metoda.....	49
2.5.2 Kvantitativní metoda.....	51
2.5.3 Vyhodnocení rizikové analýzy	52
2.6 Zhodnocení dosavadní pojistné smlouvy	52
2.7 Analýza nabídek pojišťoven působících na českém trhu	55
2.7.1 Statistické údaje	56
2.7.2 Allianz pojišťovna, a. s.	58
2.7.4 ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB.....	60
2.7.5 Kooperativa pojišťovna, Vienna Insurance Group, a. s.....	61
2.8 Komparace nabízených smluv jednotlivých komerčních pojišťoven	62
2.8.1 Hodnotící kritéria.....	62

2.8.2	Vícekriteriální hodnocení variant	65
2.8.3	Scoring model	66
2.8.4	Fuzzy logika.....	67
2.9	Návrhy a doporučení	69
3	Závěr	73
	Seznam použitých zdrojů.....	75
	Seznam grafů	79
	Seznam obrázků.....	80
	Seznam tabulek	81
	Seznam příloh	83

Úvod

Lidská bytost je již odpradáвна sužována strachem, nejistotou a obavami. Z tohoto důvodu vznikalo pojištění zabezpečující lidem, v případě vzniku nahodilých událostí, výplatu peněžních prostředků. Historie pojišťovnictví sahá již do dob starého Egypta, kde se zhruba kolem roku 2 000 let před našim letopočtem dochovaly záznamy na hliněných destičkách o sdružení majitelů velbloudů, které zabezpečovalo své členy proti ztrátám, jež s sebou neslo provozování obchodu a dopravy pomocí karavan. Také se objevují první zmínky o krytí nákladů na pohřeb vlastního člena rodiny. Ve staré Indii existovalo pojišťování úvěru u určité kasty obchodníků. Staří Féničané zase vymysleli jakési dopravní pojištění lodí i nákladů a ve starém Řecku, 400 let před našim letopočtem, vznikala doba sociálního pojištění, které bylo zprostředkováno zraněným vojákům ve válce.

Příchodem nového tisíciletí začaly světem hýbat podivné události, které přispěly k politické a ekonomické nestabilitě. Ať už se jedná o terorismus v New Yorku, kde došlo ke zřícení jedné z budov World Trade Centra, ptačí chřipka SARS v Asii, ničivé vlny tsunami v Thajsku, sesuvy půdy v Jižní Americe, povodně a záplavy v ČR a jiných státech světa, hospodářská krize, či zemětřesením způsobený výbuch reaktoru v japonské jaderné elektrárně Fukušima. Všechny tyto aspekty vyvolaly posílení významu institucí stabilizující vývoj, mezi něž pojišťovnictví neodmyslitelně patří. Pojišťovnictví bylo odjakživa v očích odborníků, nyní i veřejnosti, označováno za osvědčený orgán minimalizující finanční důsledky nahodile vzniklých událostí.

Snahou lidské společnosti by mělo být předvídaní událostí externího světa a predikování budoucnosti, jelikož z nich plynoucí skutečnosti mohou ve finále způsobit závažné problémy. Proto existuje pojištění a pojišťovnictví, instituce umožňující eliminovat rizika, která vznikají v důsledku nejednoznačných nebo nejistých výsledků. Pojištění si sjednávají všichni, jež se obávají rizik, nejistoty a neurčitosti.

Cíl práce

Cílem této diplomové práce je navržení vhodného pojistného krytí majetku obce Okarec na Vysočině, která by prostřednictvím komerční pojišťovny eliminovalo následky realizace možných rizik obce. Nejprve provedu charakteristiku majetku obce a uvedu potenciální rizika, která je mohou ohrožovat. Dále provedu analýzu uvedených rizik. Následně, na základě výsledků analýzy rizik, navrhnou nebezpečí, proti kterým by se obec měla nechat pojistit, a příslušné podklady poskytnu vybraným komerčním pojišťovnám se žádostí o vypracování nabídky pojištění pro obec. Získané nabídky od komerčních pojišťoven budu komparovat a vyhodnotím je. K tomu využiji metody „scoring model“ a fuzzy logiku. Konečným výstupem bude navržení vhodného pojistného krytí majetku pro obec Okarec.

Pro zpracování teoretické části diplomové práce využiji několik zdrojů informací. Upřednostním odborné knihy na téma pojišťovnictví průmyslových podniků a pojištění majetku, dále pak z příslušných vysokoškolských skript vydaných profesory Fakulty podnikatelské VUT v Brně, ze zákonů, z internetu a také z cizojazyčné literatury.

V praktické části budu postupovat dle metod uvedených v literatuře, které aplikuji na data poskytnutá vedením obce, využívat budu dále interní materiály této obce jako např. účetnictví. Potřebné informace také získám od nezávislých pojišťovacích agentů a vybraných komerčních pojišťoven. Bude se jednat o nabídky pojistného portfolia včetně souvisejících pojistných podmínek jednotlivých pojišťoven. Po prostudování, zanalyzování a vyhodnocení všech těchto informací navrhnou pro obec Okarec nejlepší způsob pojištění.

1 Teoretická část

V této části diplomové práce blíže specifikuji základní pojmy pojišťovnictví. Především konkretizuji, co vše může být považováno za riziko a jaké existují druhy rizik. Součástí této kapitoly je také charakteristika řízení rizika, které zahrnuje jeho celkový proces od průběhu zjišťování rizika, jeho kontrolu, až po metodiku eliminace a minimalizace neurčitých událostí. Dalším termínem popsaným v teoretické části je pojištění, rovněž i jeho klasifikace.

1.1 Deskripce rizika

Z hlediska pojišťovnictví je rizikem nejistota, která se dá měřit pomocí pravděpodobnosti výskytu náhodných událostí. Paradoxem je, že opravdová, řekněme „pravá“ nejistota, se měřit vůbec nedá. Tato „pravá“ nejistota se pak dále rozlišuje na částečnou „pravou“ nejistotu, kde jsou o konkrétní nahodilé události známy alespoň nějaké parametry, a na úplnou „pravou“ nejistotu, kde nejsou známy vůbec žádné informace o nahodilé události. (29)

Riziko je jakýmsi nebezpečím vzniku odchylky stavu přírody, lidského života a lidské činnosti od jejich výsledku, tedy **odchýlení** se od rovnovážného, nebo-li normálního stavu (4):

- záporné, negativní, odchýlení od rovnovážného stavu se nazývá **čisté riziko**, které lidé záměrně nepodstupují,
- kladné i záporné odchýlení od rovnovážného stavu se nazývá **spekulativní, záměrné, riziko**, jak už z názvu vypovídá, lidé jej mohou podstupovat záměrně. Jde např. o hraní hazardních her, sázení, spekulace a investování na burze, podnikání, atd.

Logicky z toho členění odchylek vyplývá, že předmětem pojištění jsou pouze čistá rizika, která nejsou jakkoliv předvídatelná. Pojištění znamená přesun čistého rizika na pojistitele, tedy pojišťovnu, která dané riziko přebírá ke krytí. Musí však zjistit jeho povahu a zákonitosti podléhající riziku. (4)

Výše zmíněné odchylky mohou být způsobeny např. při vzniku požáru, povodní a záplav, zemětřesení, havárie dopravního prostředku, havárie energetického zařízení, ekologické havárie, teroristického útoku, aj.

Pojem **riziko** je v odborných publikacích charakterizováno několika definicemi:

- Riziko jako nejistota způsobující ztrátu.
- Riziko jako předpoklad, že se něco stane. Většinou je tato definice míněna v negativním slova smyslu, může však jít i o pozitivní výsledek.
- Riziko jako nebezpečí vzniku ztráty. (12)

V oblasti pojišťovnictví je velmi známý pojem **morální riziko**, které souvisí s tzv. pojišťovacími podvody. Má se tím na mysli, vyselektování rizik, kterým by mohl daný subjekt¹ v budoucnu podlehat. Následná realizace těchto rizik je pro subjekt zcela evidentně přínosem z pojištění. (4)

Vlastnosti jednotlivých rizik se dají odhadnout pomocí **rozměrů rizik**:

- **okamžik** realizace rizika – nahodilá událost je zde spojena s určitým časovým okamžikem (výbuch, požár), nebo trvá určité období (záplavy, nemoc). Kdybychom totiž znali konkrétní čas uskutečnění rizika, nejednalo by se pak o náhodu.
- **výskyt** realizace rizika – můžeme stanovit pouze pro absolutní nahodilost (realizovat se tato rizika mohou, ale nemusí). Opakem je relativní nahodilost, o které víme, že se musí realizovat, jen nevíme kdy, tudíž je o ní zbytečné bádát, zda-li se vyskytne.

¹ Subjektem může být fyzická osoba, malý a střední podnikatelé nebo fondy, instituce a velké podniky.

- **rozsah** realizace rizika – rozlišujeme nahodilé události realizující se plně a události realizující se částečně až plně.

Se vznikem nahodilých událostí ve většině případů souvisí i vznik škod, které jsou dvojího druhu:

- **škody materiální**, tedy škody předmětem pojistného krytí a týkají se např. věcné ztráty, výdajů spojených s realizací rizika, aj.,
- **škody nemateriální**, které nesouvisí přímo s majetkem, jsou těžko finančně řešitelné. Například se zde nabízí otázka, jaké by pomohlo pojistné krytí v případě závažné nemoci, či ztrátě člena rodiny?

V návaznosti na škody, které jsou důsledkem vzniku nahodilých událostí, rozlišujeme dvě podoby tzv. náhodných potřeb:

- **potřeby konkrétní** můžeme přesně vyčíslit dle způsobené škody např. na majetku, autě atd.,
- **potřeby abstraktní**, jejichž velikost nemůžeme bezprostředně vyčíslit. Jedná se o podobné případy, jako u nemateriálních škod viz výše. (4)

1.1.1 Členění rizika

Odborná literatura uvádí u jednotlivých autorů, ať už domácích nebo zahraničních, odlišné členění rizik. Závisí to také od druhu oboru, kterým se daný autor zabývá. Velká část autorů charakterizuje typy rizika podnikatelské činnosti, jiní se zabývají podrobným popisem rizik zaměřených na finanční činnost. Uvádím proto členění, které vyplývá z obecného pojetí rizik:

- **rizika přírodní a rizika vyvolaná lidským faktorem,**
- **rizika fyzická a morální,**
- **rizika čistá a spekulativní,**
- **rizika finanční,**

- **rizika pojistitelná a nepojistitelná.** (12)

1. Rizika přírodní a rizika vyvolaná lidským faktorem

- a) Rizika přírodní, která jsou vyvolána externím stavem přírody. Je těžké predikovat a hlavně ovlivnit jejich vznik a vývoj.
- b) Rizika vyvolaná lidským faktorem rozlišujeme na:
 - rizika způsobená samotnými lidmi,
 - rizika způsobená technikou, kterou ovládá člověk. (12)

2. Rizika fyzická a morální

- a) Rizika fyzická se vztahují na fyzické vlastnosti osob a předmětů, tedy např. poškození zdraví, ztráta, zničení nebo poškození majetku, ztráta, zničení nebo poškození motorového vozidla a odpovědnost za škodu.
- b) Rizika morální, která chápeme jako ovlivnění výsledku našimi, lidskými vlastnostmi v závislosti na jednotlivci. (12)

3. Rizika čistá a spekulativní

- a) Rizika čistá viz začátek kapitoly 1.1. Jedná se o posuzování odchylek, v tomto případě o odchylku pouze zápornou, negativní. Je jen jediná možnost, výsledek pro nás bude nepříznivý nebo stejně velký, jako před vznikem nahodilé události.
- b) Rizika spekulativní rovněž viz začátek kapitoly 1.1. Zde jde o odchylky kladné i záporné, respektive pozitivní i negativní. Existuje stejná šance být ziskový i ztrátový. (1)

4. Rizika finanční

Díky nim jsme schopni měřit výsledek v peněžních jednotkách, případně peněžně vyjádřit konkrétní škody.

5. Rizika pojistitelná a nepojistitelná

Zde není přesně uvedeno, která rizika spadají do té, či oné kategorie. Dnešní moderní doba, kdy se neustále posouváme v technologii, informační techniky, globalizaci aj. vpřed, umožňuje pojistit si téměř vše, na co máme finanční prostředky, pod podmínkou,

že pojišťovna našim požadavkům vyhoví. Je totiž závislá v rozhodování na zajišťovně, se kterou se musí rozhodnout, zda za nás konkrétní riziko přijme do pojištění a poskytne požadovanou pojistnou ochranu, či nikoliv.

Aby byla daná událost pojistitelem uznána, musí riziko z nahodilé události být identifikovatelné, samotná škoda musí být vyčíslitelná, vznik události musí být nahodilý a pojištění musí být ekonomicky přijatelné pro pojistníka, tedy pojištěného, i pro pojistitele, tedy pojišťovnu. (12)

1.1.2 Řízení rizika

Počáteční impulz této nové vědní disciplíně na začátku 50. let 20. století daly velké průmyslové společnosti ze západu. Ty, na základě analýzy vlastních rizik, chtěly kupovat pojistné krytí dle skutečného výskytu potenciálních dopadů nebezpečných situací, které jim hrozí. Řízení rizik, nebo-li risk management, si bere za úkol nejprve rozpoznat stávajících nebezpečí a podle jejich závažnosti se rozhodnout, která z rizik se bude daný subjekt snažit eliminovat, která z rizik by měla redukovat, přenést nebo si ponechat. Výstupem řízení rizika je dosažení přijatelné míry bezpečí s optimální investicí do nákladů na prevenci a pojištění, a také zajištění případných rezerv na zajištění subjektu v důsledku vzniku škod. Z praxe je patrné, že všechna rizika vyloučit ani eliminovat nelze, daný subjekt se však musí snažit o jejich efektivní řízení, aby nebyly zapříčiněny katastrofické stavy. (6)

Úkolem rizikového manažera z toho důvodu je maximálně omezit pravděpodobnost výskytu nebezpečí a predikovat, co by se v budoucnu mohlo stát, aby případně mohlo dojít k eliminaci dopadu škod zapříčiněných nahodilou událostí.

Řízení rizika je proces, který zahrnuje mnoho činností, v podstatě se však jedná o stále se opakující cyklus operací:

- **identifikace rizika,**
- **ocenění a kvantifikace rizika,**
- **kontrola a financování rizika.** (1)

1. Identifikace rizika

První fáze je zároveň klíčovou fází procesu řízení rizik. Provádí se zmapování jednotlivých rizik, do něhož spadá identifikace rizik a stanovení stupně míry rizika, které působí na celkovou situaci fyzického nebo právnického subjektu a ohrožuje ji.

Subjekt musí kromě hmatatelných rizik, kterými jsou např. exploze, požár, povodně počítat i s riziky nehmatatelnými, lépe řečeno, riziky skrytými. Problematiku těchto skrytých rizik si subjekt příliš neuvědomuje, jelikož si jejich výskyt buď nepřipouští, nebo se zdají být téměř vyloučena. Subjekt by v tomto případě měl zanalyzovat situaci v oblastech náchylných na vznik nebezpečí a stanovit:

- jaký majetek subjekt vlastní,
- charakteristiku majetku, např. budovy, stavby, stroje aj.,
- finanční hodnoty, např. cenné papíry, finanční hotovost, patenty a licence aj.,
- pracovní síly,
- nehmotná aktiva (know-how, goodwill aj.). (4)

Risk management zjišťuje rizika ovlivňující určité oblasti subjektu. Uvnitř subjektu mohou působit rizika požáru, exploze, strojní poruchy, krádež, dopravní nehody. Z vnějšku mohou na subjekt působit přírodní živly, nesolventnost obchodních partnerů, politická a ekologická rizika, zásahy třetích osob, atp. Tato rizika mohou vyvolat škody způsobené na osobách (úraz, nemoc, aj.), majetku (krádež, požár, aj.) nebo finanční (ztráty v důsledku nedbalosti, cenové a kurzové ztráty, aj.). (4)

Risk management provádí průzkum rizik, která spadají např. do skupin:

- fyzické ztráty, poškození majetku a škody na zdraví,
- odpovědnosti za škody,
- přerušeni ekonomické, výrobní činnosti,
- chyby v řízení,
- nedbalostních,
- technologických,

- politických,
- sociálních,
- vyplývajících z přírodního prostředí. (8)

Dále je pro risk management určující, jak se rizika objevují. Podle toho jak se v průběhu vývoje mění, dělí se rizika dle výskytu na:

- stálá, která se objevují po celou dobu procesu,
- nahodilá, která se objevují po určitou dobu
 - dlouhodobá,
 - krátkodobá (jednorázová či opakovatelná),
 - mimořádná. (4)

Na základě **rizikové zprávy**, dokumentu, který slouží jako podklad proto, aby se rozhodlo, zda bude riziko přijato do pojištění, či nikoliv. Popsána jsou jednotlivá nebezpečí, kterým posuzovaný subjekt čelí, dále je uveden majetek a osoby v ohrožení, pravděpodobnost škody, predikované náklady na náhradu škody, možná preventivní opatření a propočtení úspor za předpokladu použití pojištění.

Riziková zpráva je povinnou přílohou k žádosti o pojistné krytí a také slouží jako nezbytná dokumentace k vypracování návrhu pojistné smlouvy. Položky, které mají být v rizikové zprávě uvedeny, se stanovují v závislosti na jednotlivých pojišťovnách různě. Komerční pojišťovny České republiky mají na výběr z:

- popisu majetku a procesu vystaveného riziku,
- lidských zdrojů vystavených riziku,
- technických a ekonomických ukazatelů,
- ochrany,
- škod v minulých obdobích,
- odhadu potenciální škody a jejich následků,
- návrhu opatření na prevenci a minimalizaci rizik. (12)

2. *Ocenění a kvantifikace rizika*

Výsledky první fáze řízení rizik jsou východiskem pro ocenění a kvantifikaci rizika. Rizika hodnotíme dle váhy, jakou mají jednotlivá rizika. Kvantifikovat rizika můžeme dle závažnosti, kterou ovlivňují finanční situaci daného subjektu. Jak už jsem zmínila v kapitole 1.1, důsledkem mohou být na jedné straně škody materiální, na druhé straně škody nemateriální.

Ohodnocení rizika v pojišťovnictví může být určeno pomocí stanovení pravděpodobnosti vzniku nebezpečí a v návaznosti na to také, jaké by potenciální nebezpečí mohlo způsobit škody. Obvykle se počítá s maximální možnou škodou:

$$\text{ohodnocení rizika} = \text{četnost (pravděpodobnost)} * \text{důsledek (velikost ztráty)} \quad (1.1)$$

Jak jednotlivá rizika působí na finanční situaci daného podniku, se rovněž zjišťuje pomocí metod pojistné matematiky. Vychází z funkce pravděpodobnosti vzniku škody, velikosti škody a frekvenci škody. „*Cena za pojistnou ochranu, tedy výška pojistného, se totiž odvíjí od velikosti rizika a tomu přímo úměrně předpokládané škody.*“ (12)

3. *Kontrola a financování rizika*

Poslední fáze řízení rizik spočívá ve stanovení předběžných opatření k potenciálnímu vzniku škod a s ním spojené plánování finanční eliminace. Ze všeho nejdříve by se měl daný subjekt snažit co největším záběrem předejít negativním důsledkům nahodilých událostí, k čemuž se využívají:

- **strategická opatření** ve formě:
 - změny systému práce,
 - smluvního vyloučení odpovědnosti (uzavřením smlouvy na vyloučení odpovědnosti určitých typů rizik),
 - používání bezpečnějších materiálů a technologií, aj.
 - zastavení výrobní linky, jestliže hrozí velké riziko.

- **fyzická opatření:**

- kterým se míní zavést zařízení jako prevenci před možnými riziky, např. zabezpečení proti požáru, bezpečnostní zámky, ochranné pomůcky). (4)

Jestliže se nepodaří zabránit rizikům pomocí strategických, ani fyzických opatření, existují další dvě možné varianty. Snaha je o minimalizaci finančních nákladů rizik těmito způsoby:

- realizace **z vlastních finančních zdrojů,**
- **úvěrem,**
- **rozklad** krytí rizik na více subjektů:
 - dohodou o *vzájemné pomoci,*
 - vytvářením společných *finančních fondů,*
 - *vytvořením* spolků nebo družstev,
 - transferem, tedy *pojištěním.* (1)

a) *Realizace z vlastních finančních zdrojů prostřednictvím:*

- **běžných příjmů,** pokud jde o rizika, která se dají předpokládat, opakují se v pravidelném intervalu a škoda je malého rozsahu, respektive rozsahu, který si subjekt může dovolit odčerpat ze svých finančních prostředků (např. prostřednictvím úvěru). Pakliže se daný subjekt rozhodne krytí rizika ze svých vlastních rezerv, je jeho povinností kontrolovat svoji finanční situaci a doporučuje se, aby bylo zachováno pravidlo, že malé škody jsou kryty běžnými náklady, střední škody pak z vytvořených rezerv;
- **samopojištění,** pro tuto volbu bude adekvátním rozhodnutím situace, kde výše vzniklé škody nepřekročí finanční možnosti daného subjektu a také jestliže se řešení pomocí samofinancování jeví v dlouhodobém horizontu méně nákladné než transfer rizik na k tomu určenou specializovanou instituci, tedy pojišťovnu. (6)

Při samopojištění nejde o zamítnutí pojištění proti možnému nebezpečí, znamená to vytváření si vlastních rezerv na krytí případných negativních nahodilých událostí. Sa-

mopojištění v sobě ukrývá mnoho výhod. Jednou z nich jsou např. nižší náklady, důvodem je neexistence dokumentace pojistitele. Další výhodou má samopojištění v nákladech na krytí rizika (pojistné), které se neodvíjí od rizikovosti jiných podniků. Úrok z investování zde náleží majiteli, což je považováno také za pozitivum. Na druhou stranu ve vztahu krytí rizik prostřednictvím samopojištění může vznikat několik problémů, např. v případě vzniku katastrofální škody nebo pokud se vyskytne několik malých škod zároveň, může dojít k nedostatku rezerv. Významným nedostatkem samopojištění je nemožnost uznání vytvořených rezerv do daňového nákladu na rozdíl od pojištění a také nemožnost informovanosti ohledně zabránění negativní nahodilé události. (4)

(12)

Jednou z forem alternativního financování rizik je tzv. kaptivní pojištění. Kaptivní pojišťovna je závislou pojišťovnou, kterou založil daný podnikatelský subjekt nebo více subjektů s podobnými zájmy za účelem krytí rizik spojených s jejich vlastní činností. Ve skutečnosti se jedná o metodiku řízení rizik u velkých podnikatelských subjektů, kde mateřská společnost založí dceřinou společnost, aby finančně eliminovala vznik škod. I kaptivní pojištění s sebou přináší pozitiva. Levnější krytí rizik je například jednou z výhod, kde subjektu nevznikají náklady na vyřízení klasického pojištění, tím pádem dochází k nižšímu zdanění subjektu. Za zápornou stránku kaptivního pojištění lze považovat jeho uplatnění, které je možné v případě, že riziko subjektu bude dostatečně rozloženo. (4)

b) Realizace úvěrem:

Další velmi častou formou řešení minimalizace výdajů podniku při vzniku škod je použití úvěru. Pozitivem tohoto produktu je pouze ten fakt, že si ho lze, v případě podnikatelského subjektu, uznat v daňových nákladech a také že subjekt předem nemusí vytvářet z vlastních finančních zdrojů rezervy ani fondy. V podstatě tak subjekty mohou peníze např. investovat do fondů na kapitálovém trhu a zúročovat je. Obrovskou nevýhodou v tomto směru se stala neurčitost, zda bude úvěr subjektu vůbec poskytnut. Dalším důležitým negativním zjištěním je, že subjekt se v tomto případě většinou o krytí rizik zajímá až daná událost, tedy škoda, nastane a vytrácí se tak smysl predikování nebezpečí, proto je v porovnání s vlastními zdroji krytí rizika nejméně vhodný. (12)

c) *Realizace rozložením rizik na více subjektů lze provést několika způsoby:*

Dohodou o vzájemné pomoci mezi podniky (obchodní partneři se dohodnou, že se budou spolupodílet na škodách, které někomu z nich vzniknou a že si pomohou s jejich odstraněním; hodí se hlavně pro malá a střední rizika),

- tvorbou společných **finančních fondů** (větší počet podnikatelů kumuluje společné prostředky ve speciálních fondech a v případě ztráty dochází k jejich přerozdělení ve prospěch ztrátou postižených subjektů dle předem stanovených pravidel),
- **zakládáním družstev** (skupiny podnikatelů čelících podobným rizikům vytvoří družstvo; zdroje na úhradu případných škod se získávají z členských příspěvků a z podnikatelské činnosti tohoto spolku; jednotliví členové se podílejí stejnou měrou na zisku i na ztrátě),
- **transferem**, přenesením rizika na pojišťovnu prostřednictvím smlouvy o pojistné ochraně. Umožňuje subjektům rozložit jimi stanovená rizika mezi více subjektů. Pojištěno může být cokoliv, je-li pojistitel ochoten dané riziko pojistit. Pojištěním je naakumulovaná peněžní rezerva přijímaná pojistitelem od pojistníků, která je subjektům vyplacena v případě vzniku pojištěného nebezpečí. Pojištění je dále podrobně popsáno v kapitole 1.1. Kladnou stránkou realizace krytí rizika pojištěním je především získání finančních zdrojů z pojistného krytí v plné výši, které nejsou závislé na výši vkladů pojištěného. Velkou výhodou pro podnikatelské subjekty je uznání pojistného jako daňový náklad. Za nevýhodu této formy krytí rizika je, že úroky z pojistného si pojišťovna nechává pro sebe, nedává je tedy pojistníkovi. Obsáhlá dokumentace, časová náročnost řešení nahodilé události a s tím spojené zpožděná výplata pojistného krytí, může být pro mnoho subjektů přímo tabu. (12)

Je-li si subjekt vědom, že by v budoucnu mohl být vystaven hrozbě ztráty, měl by podrobit konkrétní události pojištění jako prevenci pro případný vznik tohoto nebezpečí. Risk management používá různých nástrojů pro metodiku charakteristiky rizik:

Tab. 1 Pomocná rozhodovací tabulka v rámci disciplíny risk managementu. (Zdroj: viz seznam použitých zdrojů (4))

Rozsah škod	velmi vysoká pravděpodobnost vzniku škody	vysoká pravděpodobnost vzniku škody	nízká pravděpodobnost vzniku škody	velmi nízká pravděpodobnost vzniku škody
katastrofální				
velký				
střední				
malý				

Pomocnou rozhodovací tabulkou je subjekt schopen rozpoznat rozsah škod a na základě nich stanovit, v jakém rozsahu využije pojištění. Aby se subjekt správně rozhodl pro volbu pojistitele, měl by si zodpovědět následující otázky:

- jestli kryje pojistitel dané riziko, před kterým se subjekt chce zabezpečit,
- jestli je pojistitel schopný při vzniku velké škody splnit své závazky vyplývající z pojistné smlouvy (dostatečná kapitálová vybavenost),
- jestli odpovídá cena pojištění tomu rozsahu pojistného krytí, který je požadován,
- jestli je pojistitel v dosahu a zda má schopné odborníky, kteří dokáží objektivně ocenit riziko,
- jestli je pojistitel schopen včas uskutečnit výplaty pojistných plnění v případě vzniku příslušných nahodilých událostí. (4)

Z předchozího výkladu je již známo, že rizika se mohou vyskytovat v následujících pomyslných skupinách:

- rizika ztráty nebo poškození majetku a škod na zdraví, která lze pojistit,
- rizika odpovědnosti za škody a přerušení ekonomické činnosti,
- rizika chyb v řízení a nedbalosti se dají kontrolovat a případně regulovat managementem,
- technologická, politická, sociální, důsledky přírodního prostředí nejsou rizika, která by se dala považovat za předmět transferu, jelikož odhadované škody jsou vždy velkého rozměru, který by mohl způsobit problémy s vyplácením pojistného krytí i takovému institutu, jako je pojišťovna. Naneštěstí nejvíce diskutovaným tématem je pojištění politických rizik, do kterých patří mimo jiné i teroris-

mus. Nemá však smysl toto politické riziko pojistit vzhledem k jeho irelevanci.

(1)

1.2 Pojišťovnictví a jeho členění

Národním hospodářstvím je chápán souhrn veškerých zařízení a hospodářských činností vedoucích k cílevědomému uspokojování potřeb člověka. Národní hospodářství se může dělit např. do struktury podle hospodářských odvětví, které jsou si podobny svými výkony, úpravou podobných druhů materiálu, poskytovanými službami. Nebo se také národní hospodářství může dělit dle sektoru. Do primárního sektoru patří zdroje, které slouží jako surovina pro další průmysl, je jimi produkce potravin a těžba surovin, tedy zemědělství, lesnictví, rybaření a hornictví. Význam činností primárního sektoru je ve vyspělých zemích utlumen. Sekundární sektor zahrnuje zpracovatelský průmysl a je jím např. potravinářství, strojírenství, textilní průmysl. Podíl sekundárního sektoru ve vyspělých ekonomikách stagnuje. Terciární sektor, nebo-li sektor služeb patří mezi nejmladší a největší sektor národního hospodářství. Do terciárního sektoru patří mnoho činností, jako např. obchod, cestovní ruch, doprava a komunikace, zdravotnictví, vzdělávání, služby informační, správní a vládní, finanční, právní a také pojišťovací. Terciární sektor se považuje za nejdynamičtější složku hospodářství a jeho podíl na celkovém hospodaření země se považuje za charakteristiku vyspělosti dané země. Ze statistiky vyplývá, že z hlediska vyspělosti země měřeného podílem sektoru služeb na celkovém sektoru, si ve světě nejlépe počínala Francie, která dominovala se 79%, vzápětí Velká Británie s číslem blízkým 77%, za ní USA s cca 76%. České republice je přisuzován 60 % podíl terciárního sektoru na celku hospodářství. Naopak podíl primárního sektoru je nejvíce zastoupen v Číně 10,2%. Zjištěné informace jsou aktuální k roku 2010. (6)

Pojišťovnictví patří do struktury ekonomiky a zahrnuje všechny specializované instituce, komerční pojišťovny. Pojem pojišťovnictví v tomto kontextu nezahrnuje instituce spravující sociální a zdravotní pojištění, součástí tohoto odvětví jsou především instituce, které operují s komerčním pojištěním, lépe řečeno s transferem pojištění v důsledku dopadu nahodilých událostí. Pojištění, nehledě na konkretizaci, může být v České republice pojmem týkající se důchodové teorie, politiky, teorie služeb a finanční teorie.

Ve smyslu důchodové teorie je pojištěním míněna ochrana proti případné ztrátě na důchodu podnikatelského subjektu, kde pojištění zabraňuje potenciálním výkyvům finanční činnosti subjektu. Skepse pojištění je patrná i v oblasti služeb, jelikož každá činnost lidí a zvláště podnikatelského subjektu je vystavena množstvím rizik, která často nejsou odhadnutelná. V dnešní ekonomické teorii jde však o propagaci snahy předvídat důsledky nahodilé události na ekonomickou činnost lidí. V případě, kdy subjekt stanoví maximální hodnotu rizik, které může být daný subjekt vystaven, pak za pomoci peněžní eliminace dochází k tomu, že se mohou u daného subjektu vytvořit další rizikovější hrozby. Díky finanční bezpečnosti, kterou poskytují komerční pojišťovny je subjekt schopen vstřebávat více rizik. (6)

Pojištění je definováno jako nástroj k finančnímu eliminování škod, které vznikly v důsledku realizace rizik z nahodilých událostí. Pojištění zahrnuje činnosti tvorby, rozdělování a užití pojistného fondu, který sloužil ke krytí negativních důsledků činností subjektů, tedy škod:

- které jsou peněžně ocenitelné, ať už jsou konkrétní (lze peněžně vyčíslit), či abstraktní (nelze bezprostředně peněžně vyčíslit), k vyjádření finančního zatížení dochází předem sjednanou velikostí rizik,
- kde je pro určitý subjekt těžké predikovat možný výskyt rizika, případně určit částku, která bude při realizaci vyplacena. Jestliže však dojde ke shluku subjektů, dají se potenciaální rizika změřit za pomoci pravděpodobnosti.(6)

Do **pojistného fondu** vkládají své peněžní prostředky všechny subjekty, jež se pojišťují proti stejnému riziku, ve výši stanovené podle odhadované pravděpodobnosti vzniku rizika a predikované velikosti škod způsobených realizací tohoto rizika. Tato skutečnost se nazývá principem ekvivalence v pojištění. V případě tvorby pojistného fondu nás neinteresuje ani tak velikosti příspěvku od zúčastněných subjektů, jako celková velikost utvořené finanční rezervy dostupná pro případy krytí realizace negativních dopadů událostí. **Pojistná metoda**, tedy způsob, jakým se rozdělují finanční prostředky z pojistného fondu, se děje pomocí principu podmíněné návratnosti, což znamená, že se vyplatí pojistné krytí jen v případě, vznikne-li některému ze zúčastněných subjektů

škodní událost. Pojistitel však musí správně vyměřit, jakou výší se daný subjekt podílel na tvoření rezervního fondu, a jakou výší hodlá použít pro krytí rizik.

Pojištění patří do finančních služeb, jelikož komerční pojišťovny nabízejí klientům za úplatu pojistné krytí a ty, část vybraných finančních prostředků přemístí, kde jsou zrovna nápomocné. Pojištění je právním vztahem, kde za sebe pojišťovna přebírá závazek, že pojišťovanému vyplatí pojistné plnění, pokud se realizuje daná riziková událost s negativními důsledky. (4)(6)

1.2.1 Klasifikace pojištění

Pojistných produktů je na pojistném trhu mnoho. Proto i klasifikace a členění pojištění je uváděna různě v závislosti na jednotlivých autorech odborných publikací. V této práci je uvedeno obecné členění pojištění pro lepší znázornění(12):

- **podle formy vzniku,**
- **podle způsobu tvorby rezerv,**
- **podle předmětu pojištění,**
- **podle pojistné praxe,**
- **podle druhu rizika,**
- **podle zákona o pojišťovnictví. (12)**

1. Podle formy vzniku

- a) zákonné – toto pojištění vzniká automaticky přímo ze zákona. Neuzavírá se pojistná smlouva a pojištění musí být do stanoveného termínu uhrazeno. Např. pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání.
- b) povinně smluvní - povinnost sjednat toto pojištění ukládá právní norma. Funkce pojištění spočívá v ochraně proti následkům činností, které mohou být zdrojem zvýšeného rizika. Výkon některých povolání je podmíněn uzavřením tohoto pojištění např. advokáti, lékaři, zubaři, veterináři, architekti.
- c) smluvní dobrovolné - pojistná smlouva se sjednává na základě dobrovolného rozhodnutí klienta. Jedná se o nejstarší a nejobvyklejší způsob pojištění. Také ukončení pojištění závisí na dobrovolném rozhodnutí klienta. (12)

2. Podle způsobu tvorby rezerv

- a) rezervotvorné (životní pojištění) – pojistná rezerva se vytváří pojišťovnou vždy na pojistné události, u kterých se předpokládá, že v budoucnosti vzniknou. Jde hlavně o pojištění životní a důchodové, kde je pojistné plnění vypláceno, jestliže se klient dožil konce pojistného období.
 - b) rizikové (neživotní pojištění) – pojišťovna u rizikových pojištění neví určitě, zda-li pojistná událost vznikne, tudíž ani nezná její výši. Proto se pojistná rezerva stanovuje v závislosti na pravděpodobnosti vzniku pojistných událostí a podle rozsahu možných škod. Jedná se o pojištění majetku, odpovědnosti za škodu a úrazové pojištění.
- Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.**

3. Podle předmětu pojištění

- a) pojištění osob – jedná se o pojištění fyzické osoby proti riziku tělesného poškození, smrti, na dožití určitého věku, aj.
- b) pojištění majetku – pojištění majetku, ať už fyzické nebo právnické osoby, jeho poškození, zničení, odcizení, ztráty, živelní pohromy aj.
- c) pojištění odpovědnosti za škodu – vzniká jako ochrana pojištěného při zavinění škod třetí osobě na jeho životě, zdraví, věci, aj. (12)

4. Podle pojistné praxe

- a) pojištění občanů – pojištění fyzické osoby typu úrazového, životního, důchodové, domácností, rodinných domů, chat, garáží, aj.
- b) pojištění podnikatelů a průmyslu – jde o pojištění právnických osob, tedy obdobně jako u pojištění občanů jde o pojištění majetku, pojištění odpovědnosti za škodu, pojištění právní ochrany, pojištění finančních ztrát, pojištění pohledávek, aj.
- c) pojištění motorových vozidel – tzv. povinné ručení, které musí uzavřít každý majitel nebo spolujednatel v České republice registrovaného motorového vozidla a ručení napovídá, že z pojistky je zaručena náhrada škody, kterou způsobíme na cestách jiným. Pokud by majitel vozidla neuzavřel toto povinné pojištění, hrozí mu pokuta.
- d) pojištění odpovědnosti za škody – popsáno viz výše. (12)

5. *Podle zákona o pojišťovnictví*

Jde o členění na životní a neživotní pojištění, jež byla charakterizována viz výše.

1.2.2 **Klasifikace neživotního pojištění**

Z důvodu téma diplomové práce, je třeba se zabývat kategorizací pojištění, neživotního pojištění o to detailněji. Proti riziku, které ohrožuje zdraví a životy osob, nebo způsobuje přímé věcné škody, a nebo je způsobeno z titulu financování, si lze sjednat s komerční pojišťovnou ochranu pod charakteristikou neživotních rizik, do kterých patří:

- **neživotní pojištění osob,**
- **pojištění majetková,**
- **pojištění finančních ztrát a záruk,**
- **pojištění odpovědnosti za škody,**
- **pojištění právní ochrany. (5)**

1. Neživotní pojištění osob

- a) *úrazové pojištění* se vztahuje na rizika způsobená v důsledku úrazu a dojde tak k přechodnému nebo trvalému tělesnému poškození nebo úmrtí pojištěného. Úrazem je „*neočekávané a náhlé působení zevních sil nebo vlastní tělesné síly nezávisle na vůli pojištěného, ke kterému došlo během trvání soukromého pojištění a kterým bylo pojištěnému způsobeno poškození zdraví nebo smrt.*“ (5)

Záleží na konkrétních komerčních pojišťovnách, jak si upraví pojištění úrazu ve svých pojistných podmínkách. Předpokládané výluky z pojistného plnění:

- úrazy v důsledku války, občanské války, občanskými nepokoji, teroristickými útoky,
- úrazy zapříčiněné úmyslným poškozením, či v souvislosti se sebevraždou,
- úrazy vzniklé v souvislosti s trestným činem nebo s činností zvláště nebezpečnou pro společnost, rovněž v případě, že pojištěný způsobí úraz nebo smrt jiné osobě ne-

- bo poruší tímto jednáním hrubě zájem společnost, nemusí pojistitel pojištěnému vyplácet pojistné v rozsahu vyšším než $\frac{1}{2}$,
- úrazy způsobené vlivem alkoholu, léků a jiných omamných nebo toxických látek může pojistitel své plnění snížit až na $\frac{1}{2}$,
 - úrazy způsobené kolapsy, epileptickými záchvaty, křečemi,
 - úrazy pracovní a nemoci z povolání,
 - úrazy v důsledku jaderného záření,
 - úrazy, jiné újmy na zdraví nebo smrt způsobené jedy a toxických látek. (5)

Pojistná smlouva úrazového pojištění kromě výše uvedených případů může upravovat také pojistné plnění za dobu nezbytného léčení, které nemusí korespondovat s dobou neschopnosti práce (vztahuje se i na případ, kdy pojištěný byl práce schopen), dále denní odškodné za dobu pracovní neschopnosti, denní odškodné při pobytu v nemocnici, úhradu nákladů spojených s úrazem nebo pojištění drobných úrazů. (5)

Při **úmrtí následkem úrazu** vyplácí pojistitel pojistné plnění jednorázově, nebo variantou důchodu, jestliže pojištěný zemřel během pojistné doby úrazového pojištění. Výše pojistného plnění závisí na sjednané částce. V případě **trvalých následků úrazu** tedy poškození zdraví v důsledku úrazu pojištěného je pojištěnému vypláceno pojistné plnění v závislosti na velikosti sjednané pojistné částce, ale i podle míry trvalých následků úrazu. Výše pojistného plnění placené na ochranu pojištěného na úrazovém pojištění se odvíjí od velikosti sjednaných pojistných částí, od druhu pojistného plnění a výše rizika. Dalo by se říci, že podle života, jakým pojištěný žije a jaké aktivity vykonává lze prognózovat pravděpodobnost realizace rizika úrazu. (4)

- b) *soukromé nemocenské pojištění* nabízené komerčními pojišťovkami doplňuje zákonné sociální nemocenské pojištění např. z důvodu nekomplexnosti nebo potřeby zvýšení objemu služeb oproti zákonnému pojištění. Na druhé straně slouží rovněž k pojištění osob, které neplatí zákonné pojištění, jde o tzv. **pojištění denní dávky**. Výše pojistného se stanovuje na základě předem dojednané výše pojistné částky nebo z ušlého příjmu způsobeného pracovní neschopností
- c) *soukromé zdravotní pojištění* může mít podobu doplňkového pojištění, zdravotní rizika jsou z části řešeny soukromým zdravotním pojištěním, z části zákonným po-

jištěním. Druhou možností je případ, kdy se zdravotní rizika řeší pouze prostřednictvím soukromého zdravotního pojištění. K nejrozšířenější formě v ČR patří uplatnění obdobně jako soukromého nemocenského pojištění, tedy jako doplněk zákonného pojištění. Využívají ji osoby, které se neúčastní povinného zdravotního pojištění. Do této kategorie pojištění patří především **pojištění léčebných výloh**, pojištění **vážných onemocnění**, pojištění **nadstandardního vybavení pobytu v nemocnici**, další pojištění, která nejsou součástí zákonného pojištění. (5)

2. Pojištění majetková

Majetek se obecně pojišťuje proti rizikům vzniku škod, ať už se jedná o poškození, zničení nebo ztrátu věcných hodnot. Mezi tato hlavní rizika patří:

- **živelní rizika** způsobující škody na majetku vlivem působení živelních událostí, jako je např. požár, výbuch, pád letadla nebo jeho částí nebo nákladu, pád stromů a stožárů, úder blesku, vichřice, záplava, povodeň, krupobití, sesuv sněhu, zemětřesení, aj.,
- **vodovodní rizika** jsou způsobena vytékáním vody z vodovodních zařízení, topení nebo kanalizace,
- **rizika havarijní**, kde jsou zamýšlena rizika spojená s dopravním prostředkem a nákladu, jím přepravovaným,
- **rizika odcizení a vandalství** lze pojistit proti zásahu třetí osoby na daný majetek, krytí probíhá v různé šíři a také za určitých podmínek, např. zda-li bude zjištěn pachatel při vandalství, či měl-li pojištěný dostatečně zabezpečen kradený majetek,
- **strojní rizika** vznikají v důsledku poškození nebo havárie strojního zařízení zapříčiněnou nedokonalou technologií, neodborným zacházením, vadným materiálem, aj. (12)

Co se týče rozsahu krytí rizik, je možné pojištění uplatnit v rámci jednoho daného rizika nebo několika vybraných rizik tzv. flexa², která pojistí proti riziku požáru, výbuchu, nárazu nebo pádu letadla, pádu stromů a stožárů. Další možností je rovněž pojištění tzv.

² Pojištění flexa – je zkratkou anglických slov utvořených dle rizik, které toto pojištění kryje (fire, lightning, explosion, airplane).

all risks, jak už z anglického spojení vyplývá, jedná se o pojištění všech rizik spojených s daným předmětem pojištění. Součástí pojistných smluv jsou i výluky.

Pojistné plnění v důsledku realizace rizik na majetku je vypláceno:

- ve výši, která odpovídá hodnotě majetku před vznikem pojistné události, tzv. **pojištění na časovou hodnotu**,
- ve výši, která nahrazuje pořizovací hodnotu nového majetku. Ta má být dostatečně vysoká na to, aby zajistila buď koupi nového majetku, nebo zaplacení opravy, jde o tzv. **pojištění na novou hodnotu**,
- ve výši, která se dá **kombinovat** v rámci předchozích dvou variant. Např. pojistné plnění částečných škod formou pojištění na novou hodnotu, celkové škody pak formou pojištění na časovou hodnotu. Dalším řešením je např. rozložit krytí na poměr opotřebení majetku, kde nižší procento opotřebení majetku bude kryto formou pojištění na časovou hodnotu, vyšší procento opotřebení formou pojištění na časovou hodnotu. (5)

Pojištění majetku se člení do několika dalších podskupin:

- **pojištění majetku obyvatelstva**,
- **pojištění podnikatelských a průmyslových rizik**,
- **pojištění zemědělských rizik**. (5)

a) *Pojištění majetku obyvatelstva*

Nejčastější variantou pojištění majetku obyvatelstva je pojištění domácností, pojištění budov a havarijní pojištění, existují však i další varianty např. pojištění elektromotorů, pojištění sbírek a klenotů, pojištění skel, dopravní pojištění, aj.

- **Pojištění domácností** zahrnuje téměř všechny movité věci tvořící vybavení domácnosti, od nábytku přes elektrospotřebiče, i cenné papíry a šperky. Obecně však velká část obyvatel pojištění podceňuje, jelikož, jak z průzkumu vyplývá, své domácnosti nepojistí vůbec, a nebo nesprávným způsobem. Pojištění se obvykle vztahuje

na ochranu majetku před negativním působením vlivů, např. živelní pohromy, odcižení, aj. (16)

Záleží na konkrétní komerční pojišťovně, jaké výluky uvádí v pojistné smlouvě, nejčastěji však u tohoto produktu jde o škody následkem působení jaderné energie, škody zapříčiněné válečnými událostmi, škody plynoucí z nedostatečné údržby a opotřebení, škody v důsledku mytí či sprchování, vodou vytečenou z akvárií, střešních okapů a svodů, škody zapříčiněné vzniknutím vody do nemovitosti volnými prostory ve střeše, škody na elektrických zařízeních při funkčnosti elektrického proudu. Movité věci, které svým množstvím a cenou překračují limit standardu, jsou kryty v základním pojištění domácností jen do určité výše. Jedná se např. o ceniny, předměty sběratelské, výpočetní technika, aj. Většinou pojišťovna pro tyto předměty určí tzv. dílčí pojistné částky, přičemž využívá techniku absolutní částky nebo procentem ze základní pojistné částky. V případě, že hodnoty těchto movitých věcí stoupnou nad pojistnou částku (v tomto rozsahu jsou kryty základním pojištěním domácností) lze si tyto předměty pojistit doplnkově. K tomuto pojištění mohou být zahrnuta i další pojistná nebezpečí jako je odpovědnostní riziko neobsáhlé v základním pojištění domácností. (5)

Při uzavírání pojistné smlouvy stanoví pojistník na základě ohodnocení movitého majetku, který je součástí pojištění domácnosti, tzv. **základní pojistnou částku**. Tato se může stanovit buď odhadem pojistné částky pojištěného (vychází ze součtu hodnot jednotlivých movitých věcí), nebo výpočtem (plocha bytu násobená koeficientem pro úroveň vybavení), a nebo prostřednictvím dotazníku, ve kterém je detailně rozpracován seznam movitého majetku. (5)

• **Pojištění budov**

Nemovitosti určené k tomuto pojištění:

- rodinné domy včetně příslušenství (garáž, kůlna, plot),
- byty a bytové domy,
- rekreační objekty,
- objekty ve výstavbě. (5)

Obdobně jako tomu bylo u pojištění domácností jsou i nemovitosti pojistnou smlouvou chráněny proti riziku vzniku živelní pohromy a krádeži či vandalství. Závisí na určité komerční pojišťovně, která rizika budou ochotna krýt, svými nabídkami se liší především v rozsahu zahrnovaných živelních rizik. Ani tomuto pojištění se výluky nevyhnou, jedná se např. rizika škod na elektrickém zařízení důsledkem funkčnosti elektrického proudu, škody způsobené následkem nedokonalých stavebních základů, chybných stavebních konstrukcí, popřípadě nedostatečnou údržbou a péčí o nemovitost, dále škody způsobené korozi a opotřebením, škody vzniklé v důsledku válečných konfliktů a jaderných havárií, aj. (5)

Pojištění nemovitostí lze rozčlenit do kategorií v závislosti na rozsahu rizik:

- **základní**, jejíž součástí jsou rizika požáru, blesku, výbuchu, vichřice, odcizení a vandalství,
- **širší**, jejíž součástí je kromě rizik základní kategorie rovněž pád předmětů, sesuvu skal a vodovodní rizika,
- **nejširší** kategorie podobající se pojištění all risks s absencí rizik v důsledku válečných konfliktů a politických rizik. (5)

Pojistnou částku mohou komerční pojišťovny určit:

- **výpočtem** pojistitele, v závislosti na druhu nemovitosti, stanovení časové nebo nové ceny v pojištění, na hodnotě na 1m^2 plochy³,
- **stanovením základní pojistné částky** pojistníkem,
- **kombinací** těchto variant, nejprve provede pojistitel výpočet, poté pojistník stanoví pojistnou částku, jejíž spodní hranici limituje pojistitel,
- **posudkem znalce** dle odhadní ceny. (5)

Výše ročního pojistného, které bude pojistník nebo pojištění muset uhradit se odvíjí od velikosti pojistné částky⁴, stanovení časové či nové hodnoty pojištění, druhu pojištěné nemovitosti, lokaci pojištěné nemovitosti, rozsahu rizik krytých pojistitelem a v neposlední řadě, pro velkou část populace důležitý faktor, výše poskytnutých slev. (5)

³ Hodnota m^2 se odvozuje od technického provedení a polohy nemovitosti.

⁴ Pojistná částka = částka, na kterou je nemovitost pojištěna, v případě realizace rizika bude vyplacena oprávněné osobě.

- **Havarijní pojištění**

Havarijní pojištění není zákonem povinné pojištění, patří do skupiny neživotního pojištění a záleží pouze na vlastníkovvi vozidla, zda se pro toto pojištění rozhodne. Havarijní pojištění vykryvá škodu na vozidle, která byla způsobena na voze vlastním. Pohybuje se v těchto oblastech rizika - škoda způsobená havárií (dopravní nehodou) nebo neoprávněným užitím vozidla jako je odcizení celého vozu či jeho části, živelnou událostí či vandalismem. U havarijního pojištění si lze vybrat mezi dvěma formami krytí rizik:

- **veškerá** rizika, tedy all risks,
- principem **stavebnicového modelu**, kde si pojistník vybírá, která rizika zahrnout do celkového pojištění dle svých potřeb. (5)

V případě realizace některého z rizik, vyplácí pojistitel pojištěnému pojistné plnění v hodnotě celkových nákladů na opravu (tzv. metoda nové hodnoty), až do doby, kdy se blíží hodnotě vozidla před pojistnou událostí (tzv. metoda čisté hodnoty). Velikost částky, kterou vyplatí pojištěný nebo pojistník na pojistném závisí na typu a značce vozidla, pořizovací ceně vozidla, rovněž na stáří vozu, zvoleném rozsahu rizik, zvolené spoluúčasti, způsobu platby, zda se jedná o tuzemské či zahraniční vozidlo, rizikovitost řidičů, kteří vozidlo užívají, bonusu či malusu. (5)

b) Pojištění podnikatelských a průmyslových rizik

- **živelní pojištění** jak už bylo zmíněno, viz výše, kryje rizika způsobená v důsledku živelních katastrof. Pojistné plnění pojistitel vyplácí oprávněně osobě v tzv. nové hodnotě, tedy v hodnotě potřebné na opravy nebo uvedení předmětu zpět do stavu užití. Velikost pojistné částky se stanovuje na základě uvedené hodnoty pojišťovaného majetku, rizikové situaci podniku, velikosti spoluúčasti pojištěného podniku na krytí vzniku škod. (5)
- **pojištění technická** existují v různé podobě, např. pojištění strojní, montážní pojištění, stavební pojištění, pojištění elektronických zařízení. **Strojní pojištění** lze uplatnit při předpokládaném riziku výskytu škod na strojích a zařízeních podniku. Obvykle se jedná o škody způsobené nesprávným používáním strojního zařízení, selháním měřicích, regulačních a zabezpečovacích zařízení, zkra-

tem, pádem nebo vniknutím cizího předmětu, aj. Výše pojistného se vypočítá na základě pojistné hodnoty pojistníkem, rovněž z pravděpodobnosti vzniku rizika a velikosti spoluúčasti. **Montážní a stavební rizika** chrání podnikatelský subjekt před rizikem vzniku škod v souvislosti s montáží strojů a stavebního materiálu. (5)

- **pojištění proti odcizení** se vztahuje na rizika vzniku škod způsobených třetí osobou. Podmínkou pro uplatnění nároku na pojistné plnění je důkaz, že pachatel se osvojení věci domáhal buď překonáním překážek, či spouštěcí mechanismus chránící majetek podniku. (10)
- **pojištění dopravní** se vztahuje na poškození, zničení, či ztráty věci při dopravě, přepravě. Toto pojištění obsahuje tzv. pojištění **kaska**⁵ a pojištění **karga**⁶. V závislosti na konkrétní komerční pojišťovně, lze ujednat i další krytí rizik. Nutností zavedení tohoto pojištění vyvstalo z potřeby dopravy a transferu zboží a to nejen na území tuzemska. Podmínky v mezinárodním obchodě jsou však upraveny z anglických pojistných podmínek. (5)

c) Pojištění zemědělských rizik

Kromě potenciálně vzniklých škod v souvislosti s během podniku, může na zemědělský podnik rovněž negativně působit rizika potenciálních majetkových škod způsobených rostlinnou či živočišnou produkcí. **Pojištění plodin** má nejrůznější formy, jednou z nich je *krupobitní pojištění* proti riziku zničení nebo poškození rostlinné produkce. Další formou pojištění plodin je *pojištění proti vybraným rizikům*, kryjící rovněž krupobitní riziko, ale i další rizika, např. povodeň, vichřice a jarní mráz. Nejvíce používanou formou pojištění plodin v ČR patří *pojištění úrody plodin*, kryjící finanční ztráty v důsledku působení celého souboru vlivů. (5)

Pojištění hospodářských zvířat kryje rizika vzniklá v důsledku uhynutí, utracení, pokud byl soubor hospodářských zvířat nakažen infekcí nebo uhynul následkem živelních škod. (4)

⁵ Pojištění kaska = pojištění škod na dopravních vozidlech.

⁶ Pojištění karga = pojištění na přepravovaných movitých věcech.

3. Pojištění finančních ztrát a záruk

V případě potřeby pojištění rizika přerušení provozu, tzv. šomážní riziko, úvěrového rizika nebo rizika nesplnění závazku podniku slouží pojištění finančních ztrát a záruk.

a) Pojištění pro případ přerušení provozu (šomážní pojištění)

Toto pojištění je jakýmsi pokračováním v krytí rizik po realizaci škod v důsledku živelních událostí a strojních rizik. Rizika živelní a strojní nahrazují ztráty přímé věcné škody, pojištění pro případ přerušení provozu nahrazují tzv. následné škody, finanční újmy, které byly způsobené pojištěnému majetku na základě živelní a jiné události. (5)

b) Pojištění úvěru

Pojištění úvěru chrání pojištěného proti případným finančním ztrátám zapříčiněným nesplácením úvěru. Rizika vyplývající z finančních indispozice pojištěného lze sjednat i v rámci životního pojištění (úvěrové riziko kryje, pokud pojištěný zemře), nemocenské pojištění (krytí úvěrového rizika vyplývá z pracovní neschopnosti pojištěného), majetkové pojištění zástavy, aj. (5)

c) Pojištění cestovních kanceláří

I cestovní kanceláře jako podnikatelský subjekt musí své hospodaření chránit před případnými vlivy dopadající negativně zejména na jejich klienty, cestovní kancelář se tak může pojistit proti riziku úpadku. Pojistné plnění je vypláceno klientům cestovních kanceláří, pokud jim nebyl poskytnut cestovní kanceláří transfer z místa pobytu zpět do ČR (týká se případů, kdy je transfer součástí zájezdu), v případě neuskutečnění zájezdu jim nevrátila cestovní kancelář zaplacený peněžní obnos nebo cestovní kancelář nevrátila přeplacený peněžní obnos, v případě, že klient zaplatil již celou hodnotu zájezdu a ten se konal pouze z části. (5)

4. Pojištění odpovědnosti za škody

Pojištěnému subjektu toto pojištění poskytuje ochranu v případě, kdy se dopustí škody způsobené jinému subjektu, za kterou odpovídá a má rovněž povinnost náhrady škody. Vzniklé škody mohou být způsobeny na majetku, zdraví nebo životě, ale např. i při pádu jiného subjektu na chodníku, který měl pojištěný udržovat bezpečný, dále při neú-

myslném vzniku škody vlastnímu zaměstnavateli, aj. Pojistitel vyplácí pojistné plnění v závislosti na obdržení rozhodnutí o náhradě škody a to subjektu, kterému náhrada právem náleží, tedy poškozenému. V pojistném plnění není opomíjena ani otázka týkající se financí na obhajobu pojištěného v souvislosti se škodou, kterou má pojistitel uhradit a rovněž jsou zde zahrnuty i náklady na případné soudní řízení o náhradě škody. (5)

a) Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla

Je pojištěním, které je lidově nazýváno povinné ručení. Pojištěný se jím chrání proti škodám způsobeným subjektům, kterým byla realizovaná škoda v souvislosti s motorovým vozidlem pojištěného. Pojistitel se ve smlouvě zavazuje za náhradu škod, obvykle škod na zdraví nebo usmrcením, škody způsobené poškozením, zničením nebo ztrátou věci, ušlý zisk a náklady týkající se právního zastoupení. Na druhé straně pojistitel nehradí škody, které utrpěl řidič vozidla, ani na škody na jeho vozidle, vyloučeno je rovněž proplacení škod, které byly způsobené na majetku příbuzných pojištěného. (10)

b) Pojištění odpovědnosti za škody při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání

Krytí rizika škody v důsledku pracovních úrazů a nemocí z povolání je v ČR řešeno formou povinného zákonného pojištění a vztahuje se na podnikatelské subjekty. Zaměstnavatel je tímto pojištěním chráněn proti škodám způsobené zaměstnanci a má právo požadovat od pojistitele náhradu škody v rozsahu, ve kterém za škodu odpovídá. (5)

c) Profesní odpovědnostní pojištění

Odpovědnostní pojištění profesí se vztahují k takovým profesím, za jejichž aktivity jsou vykonávající osoby ze zákona odpovědny, např. advokáti, auditoři, daňový poradci, veterinární lékaři, stomatologové, lékaři, aj.

d) Obecné odpovědnostní pojištění

Literatura rozděluje pojištění obecné odpovědnosti na mnoho dalších druhů, jak pro jednotlivce, tak i pro podnikatelské subjekty. Příkladem odpovědnosti za škody jednotlivců může být pojištění odpovědnosti za škody v běžném občanském životě, po-

jištění majitelů zvířat, pojištění z výkonu povolání, aj. Pro podnikatelské subjekty lze sjednat např. odpovědnostní pojištění za výrobek, životní prostředí, aj.

5. Pojištění právní ochrany

Pojištění právní ochrany slouží k ochraně pojištěného v souvislosti s právními úkony, podporuje pojištěného při prosazování jeho právních zájmů a nese nebo zmírňuje riziko vzniklých nákladů. Obvykle jsou v rámci tohoto pojištění kryty soudní výdaje a náklady, náklady na svědky a soudní znalce, odměny právnímu zástupci, náklady na provedení výkonu rozhodnutí, aj. (5)

2 Praktická část

Zkoumaným podnikatelským subjektem je obec Okarec ležící v Kraji Vysočina, která má 167 obyvatel. Nynější starostka obce, paní Jitka Havránková, byla zastupitelstvem zvolena v roce 2006 i 2010, znamená to tedy pro ni druhé volební období. Součástí praktické části je kapitola, která charakterizuje danou obec a její okolí, rovněž popis a analýzu rizik, které ohrožují obec Okarec. Na základě vyhodnocení rizik obce lze vytvořit návrh vhodného portfolia pojištění obce. V této kapitole je tedy jednak zkoumána současná pojistná smlouva obce, a jednak vyhotoveny a porovnávány nabídky pojistných smluv zástupců pojišťoven působících na českém trhu. Konec kapitoly je věnován komplexnímu zhodnocení a stanovení návrhu a doporučení na pojištění majetku obce Okarec.

2.1 Charakteristika obce Okarec

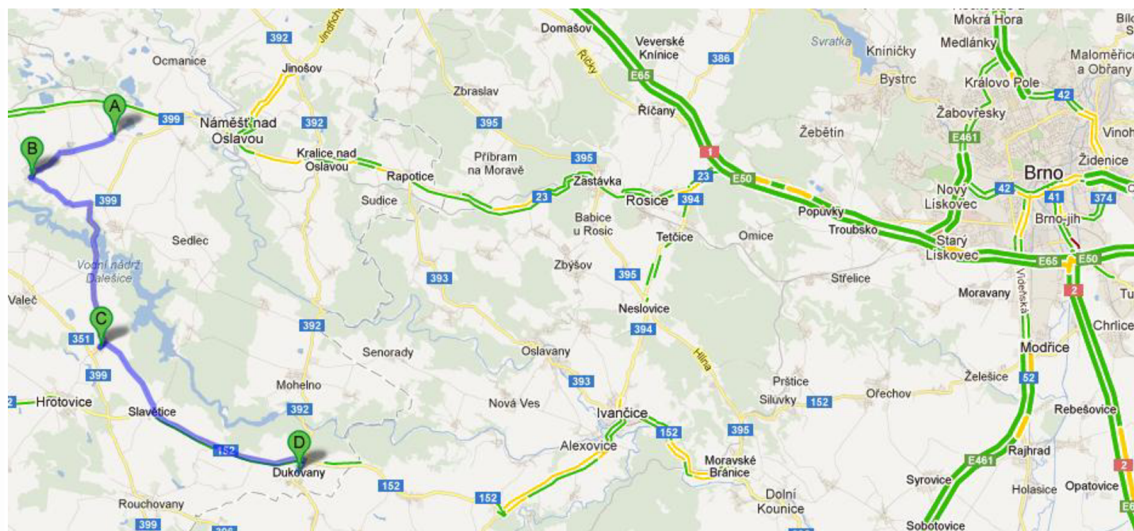
Obec Okarec leží východně od okresního města a druhého největšího krajského města Třebíče. Nadmořská výška obce je 417 metrů nad mořem. Obec patří do správního obvodu obce s rozšířenou působností Náměšť nad Oslavou.

Nejvyšší bod Okarce leží na rozhraní katastrálního území Okarec-Studenec-Třesov a měří 447 m, naopak nejnižším bodem vesnice je Maršovecký potok u hranice s katastrálním území Vicenic a měří 401 m. V Okarci se nachází rybníky Netušil (též Nedožil), který se rozkládá na ploše 198 514 m², Čikovec 34 881 m², Poulík 27 422 m² a Bahno 7 262 m². (32)

První zmínka o obci se nachází v zakládací listině kláštera a pochází z roku 1104. Prvním známým vlastníkem Okarce byl na počátku 12. století trebičský benediktinský klášter. Obec byla do roku 1919 součástí obce Studenec. Okarec byl původně zemědělskou obcí. Obec vznikla obestavením nepravidelné obdélníkové návsi nad oběma rybníky, Poulíkem a Vytopilem. Zástavbu návsi vytváří původní přízemní zemědělské usedlosti, většinou ve tvaru „L“ se sedlovými střechami, obytným průčelím do prostoru návsi.

Za obytnou částí se rozprostírají hospodářské objekty, menší zahrada a parcelu ukončuje stodola, přímo přístupná z původní záhumenní cesty. Veprostřed návsi se nachází kaplička. (32)

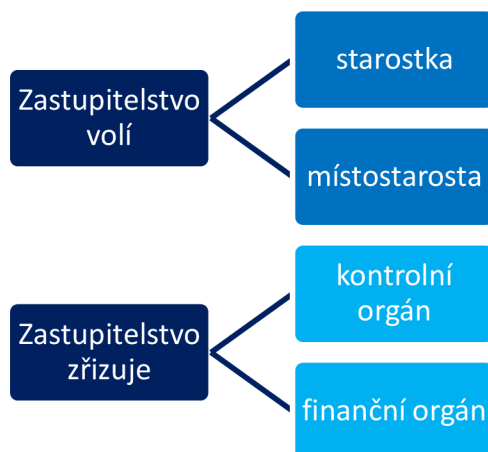
Ke snadnějšímu popisu polohy obce Okarec je použita mapa ze serveru google.cz, která je znázorněna viz Obr 1. Obec je vyznačena na mapě bodem A, ležící uprostřed mezi městy Třebíč (nalevo) a Náměšť nad Oslavou (napravo). Pokud se orientuje po trase ve směru na Brno, tedy od písmene A k písmenu D, hned za obcí Okarec leží cca 6 km vzdálený Koněšín, ze kterého vyplouvá parník po Vodní nádrži Dalešice. Parník míjí obce Hartvíkovice a Stropěšín a míří do Dalešic, známých především z televizní obrazovky díky filmovému zpracování díla Bohumila Hrabala od režiséra Jiřího Menzela. Právě v květnu roku 1980 v prostorách dalešického pivovaru byly natočeny Postřižiny v hlavní roli s Magdou Vašáryovou, Jiřím Schmitzerem, Jiřím Hanzlíkem a Rudolfem Hrušínským. Z Dalešic jsou již vidět komíny, čtyři bloky, Dukovanské jaderné elektrárny, bod D. Po Temelínu patří Dukovanská jaderná elektrárna k největší v ČR a je první provozovanou elektrárnou v Česku. Vzhledem k zaručení funkčnosti jaderné elektrárny se zde musela vytvořit Vodní nádrž Dalešice. V blízkosti jaderné elektrárny je sluneční elektrárna a do budoucna se uvažuje o výstavbě větrné elektrárny. Na plánované trase za obcí Dukovany se nachází obec Mohelno, jejíž součástí je Vodní nádrž Mohelno. Ač to může znít paradoxně, v Mohelnu je k vidění neporušená krajina Mohelenské hadové stepi, národní rezervace, spadající pod správu CHKO Moravského krasu. Již roku 1933 patřila Mohelenská step do přírodních památek, právě kvůli nepřebornému množství vyskytující se fauny a flory v této lokalitě. Přívlastkem Hadcová je step nazývána právě kvůli přítomnosti hadce, čímž je označována tmavězelená až černá zemina nahromaděující teplo.

Obr 1 Trasa v okolí obce Okarec. (Zdroj: viz seznam literatury (25))

2.2 Orgány obce

Obce obecně jsou právnickými osobami, které dávají základ veřejné správě. Mezi orgány obce Okarec patří její pětičlenné zastupitelstvo, hlavní samosprávní orgán, které obec samostatně spravuje a ze kterého je volena starostka a místostarostka. Zastupitelstvo zřizuje v Okarci finanční a kontrolní výbor. Starostka je nejvyšším představitelem místní samosprávy, vykonává obecní správu a zastupuje obec navenek a s místostarostkou za výkon svých funkcí odpovídají zastupitelstvu obce. Rada obce, výkonný orgán, v Okarci není zvolena, jelikož zastupitelstvo nedosahuje limitu počtu členů v zastupitelstvu, pro ustanovení tohoto orgánu je požadováno 15 členů v zastupitelstvu.

Graf 1 Organizační struktura obce. (Zdroj: viz seznam použité literatury (32))

2.3 Aktivity obce

Obec Okarec patří do spolku Vodovody a kanalizace, také patří do svazku obcí TKO (tuhý komunální odpad), ve kterých platí obec členství v závislosti na počet obyvatel obce a částka se udává za rok. U obou dvou uskupení se jedná o částku 1 Kč na osobu a rok. Je členem společnosti obcí pro lesní hospodaření, uskupení skládající se celkově z 22 obcí. Obec Okarec v roce 2009 získala objem peněžních prostředků vzhledem k členství v lesním hospodaření v 2010, které je dobrovolné a nezávislé na vůli obcí nacházející se do 20 km od již zmiňované Jaderné elektrárny Dukovany. Toto sdružení má za úkol hájit zájmy obyvatel regionu vzhledem k jadernému odpadu a dalším činnostem, které ovlivňují životní prostředí. Do sdružení se řadí 128 obcí. Obec Okarec je rovněž členem Mikroregionu Horácko, který se rozkládá mezi městy Třebíč, Náměšť nad Oslavou a Velká Bíteš a sdružuje 28 obcí a 33 katastrálních území. V celém Horácku je rozvinutý terciérní sektor, tedy sektor služeb jako je hostinství, restaurace provozované snad v každé vesnici, vyhlášená pekárna v Zahrádce, motorest u Okarce, atd. Lidé v této oblasti podnikají především v zemědělství. Jsou zde zemědělská družstva a další podniky na bázi rostlinné a živočišné produkce. Průmyslová je, zdá se, pouze Vladislav, kde se nachází továrna Tanex, a. s. s historií v poskytování praní prádla, později byla továrnou na čokoládu. Dnes je používána ve výrobě klihu. V této oblasti jsou k dispozici dvě železniční tratě a silniční síť, avšak ne zcela v dobrém stavu. Trado – bus v Třebíči, ZDAR ve Žďáře nad Sázavou a BOS jsou názvy společností, které zajišťují obyvatelům této oblasti autobusovou dopravu do všech obcí mikroregionu. (32)

Obec Okarec patří také do Mikroregionu Náměštsko (15 obcí), který se rozkládá na území Českomoravské vrchoviny. Jihlava, na níž je vybudována Vodní nádrž Mohelno, Oslava a Chvojnice jsou řeky, jež protékají oblastí Mikroregionu Náměštska.

Bývalý starosta obce Okarce, pan Rudolf Vlašín, za 12 leté působení v úřadě (1994 – 2006) nechal pro občany vybudovat vodovod, plynovod, zrekonstruoval budovu obecního úřadu (dále jen OÚ), nechal opravit veřejné osvětlení a postaral se o rekonstrukci střechy kulturního domu (dále jen KD). Poskytnuté dotace na tyto záležitosti viz Tab. 2.

Tab. 2 Poskytnuté dotace z Programu obnovy venkova. (Zdroj: viz seznam použité literatury (32))

Rok	Činnost	Dotace [Kč]	Doplatek obce [Kč]	Celkem [Kč]
2000	rekonstr. OÚ	127 000	273 000	400 000
2002	veř. osvětlení	120 000	80 000	200 000
2005	okna OÚ	127 000	120 337	247 337
2005	střecha KD	100 000	110 000	210 000

V roce 2006 byla do funkce starostky zvolena paní Jitka Havránková. Po dobu starostování, tj. zatím 6 let stihla, opět, za pomoci dotací z Programu obnovy venkova (dále jen POV) a nejen těch, vybudovat čekárnu, dešťovou kanalizaci, nechala nainstalovat elektronický bezpečnostní systém budovy OÚ, v KD nechala vyměnit okna, dveře a zabudovat topení. Velký boom zažili nejspíše czech pointy, kterých se bude zabudovávat ještě hodně. Paní starostka také nechala zastřešit terasu patřící KD. Od společnosti ČEZ (České Energetické Závody) dostala obec dotaci např. na vyhotovení internetové knihovny, postavení hřiště a na vysvěcení kapličky na návsi. Přehled poskytnutých dotací od POV, ČEZ a Kraje Vysočina a celkové náklady na činnosti jsou uvedeny viz Tab. 3.

Tab. 3 Poskytnuté dotace od POV, ČEZ a Kraje Vysočina. (Zdroj: viz seznam použité literatury (32))

Rok	Činnost	Dotace [Kč]	Doplatek obce [Kč]	Celkem [Kč]
2007	čekárna	90 000	59 922	149 922
2007	dětské hřiště	* 30 000	19 878	49 878
2007	int. knihovna	* 10 696	16 044	26 740
2008	deš. kanalizace	116 000	132 102	147 102
2008	elektronický BS	♦ 24 136	16 090	40 226
2009	oprava KD	111 000	104 000	215 000
2009	kaple	* 119 000	51 000	170 000
2009	czech point	68 540	7 580	76 120
2010	topení KD	111 000	203 716	314 716
2011	terasa KD	111 000	74 000	185 000

Pozn.: dotace od skupiny *ČEZ, dotace, kterou poskytl ♦Kraj Vysočina.

K podílu čerpání dotace z POV je nutno podotknout, že se částky rozpočítávají vzhledem k celkovým nákladům na danou činnost ve výši 60 % ku 40 %, kde 60 % nákladů na danou činnost pokryjí dotace a 40 % si hraří obec na své vlastní náklady. Dotace od skupiny ČEZ je určena celkově pro Mikroregion Náměšťsko, ze kterého se obci Okarec přiděluje jen část této dotace. Jak už bylo uvedeno v úvodu této kapitoly, obec je členem sdružení ENERGOREGION a v roce 2007 od něj dostala peněžní obnos ve výši 75 000 Kč jako příspěvek na zahradní techniku, které použila na nákup traktůrku na sekání trávy. V roce 2013 se očekává další příspěvek od tohoto sdružení a to v hodnotě 60 000 Kč.

2.4 Analýza stávající situace v obci Okarec

Veškerý majetek, který obec vlastní, je uveden v Tab. 4. Hodnota aktiv je vyjádřena účetní hodnotou.

Tab. 4 Obecní majetek, zjištěný inventarizací dne 14. 2. 2012. (Zdroj: viz seznam použité literatury (32))

Aktiva	Účetní hodnota [Kč]
Dlouhodobý nehmotný majetek	151 676,00
Urbanistická studie	61 236,00
Územní plán obce	90 440,00
Dlouhodobý hmotný majetek	3 704 088,30
BUDOVY	1 343 477,00
Budova OÚ	577 134,00
Budova KD	766 343,00
STAVBY	2 092 465,30
Místní komunikace	9 089,00
Veřejné osvětlení	200 000,00
Kanalizace	78 000,00
Dešťová kanalizace	315 380,00
Plynový řád	1 082 402,30
Přípojky	214 083,00
Regulace potoku	11 300,00
Kaple	10 500,00
Studny	16 500,00
Čekárna	155 211,00
SAMOSTATNÉ MOVITÉ VĚCI	268 146,00
Samostatné movité věci OÚ	118 442,00
Rozhlasová ústředna	20 532,00
Plynová topidla	57 684,00
El. zabezpečovací systém	40 226,00
Samostatné movité věci HZ	149 704,00
Motorová stříkačka	19 765,00
Požární stříkačka	48 800,00
Traktor XT	81 139,00
POZEMKY	4 515 363,30
Dlouhodobý finanční majetek	486 981, 44
Akcie	486 981, 44

Součástí budovy OÚ je kromě kanceláře starostky, kanceláře účetní a knihovny i hasičská zbrojnice (HZ), proto ve výše uvedené tabulce není k nalezení hodnota budovy HZ. V prostorách HZ je umístěna kromě zařízení související s hasičskou službou i dražší zahradní elektronika. Tato zařízení jsou umístěna v budově OÚ, jelikož je zde záruka většího bezpečí proti odcizení. Z tabulky je zřetelné, že neobsahuje žádný zápis týkající se samostatných movitých věcí KD. Vybavení KD tvoří totiž pouze drobný dlouhodobý

hmotný majetek (DDHM), uvedený v Tab. 5, kde je uveden podrobnější seznam umístění DDHM:

Tab. 5 Drobný dlouhodobý hmotný majetek obce Okarec. (Zdroj: viz seznam použité literatury (32))

Aktiva	Účetní hodnota [Kč]
DDHM	535 046,50
DDHM OÚ	137 423,20
DDHM kancelář starostky	117 967,50
DDHM kancelář účetní	9 000,00
DDHM knihovna	26 740,00
DDHM KD	139 030,35
DDHM HZ	101 054,65
DDHM veřejné prostranství	141 254,00

DDHM OÚ se týká prostor v celé budově. Proto se do této položky zahrnuje např. kancelářský nábytek, vaříč, čerpadlo, kontejner na papír, záclony. Do DDHM kanceláře starostky patří např. počítač, kopírovací zařízení, fax, pokladna, knihy atd. V kanceláři účetní je pouze kopírovací zařízení, jelikož se jedná o externí osobu, nosí si ve většině případů vlastní notebook. Do položky DDHM knihovny zahrnuje obec pouze počítač, jelikož byla zavedena internetová knihovna. Ovšem knihy jsou fyzicky umístěny v prostorách určených knihovně (účetní hodnota viz DDHM OÚ). V KD tvoří DDHM povětšinu nábytek, hlavně stoly a židle, dále nádobí. DDHM vykázaným v HZ jsou např. hasičské oděvy, hasičské hadice aj. DDHM veřejného prostranství obce je např. dětské hřiště, závora u lesa, ruční pumpa na návsí nebo orientační a informační tabule obce.

2.5 Analýza rizik obce Okarec

Na základě prostudování interních materiálů a diskuze se starostkou obce jsou v Tab. 6 stanovena nejzávažnější rizika.

Tab. 6 Analýza rizik obce. (Zdroj: vlastní zpracování)

Technická rizika	
Interní	Externí
- záplava	- záplava - krádež a loupež - přírodní nebezpečí - vandalismus - nedbalost při manipulaci s majetkem obce - způsobení škod třetí osobě

K rizikům technickým externího i interního charakteru je možno zařadit záplavu⁷. Externí charakter má záplava v případě zaplavení pozemků patřící dané obci způsobeného např. průtrží mračen nebo táním sněhu, aj, které se ovšem řadí k živelným rizikům. Interním rizikem záplavu označujeme, pokud dojde v prostorách OÚ (s ním spojená HZ) nebo KD k nehodě např. praskne-li vodovodní potrubí a obec by nebyla proti tomuto riziku pojištěna, hrozí, že by si hradila veškeré náklady spojené s úklidem a uvedením do původního stavu sama. Z tohoto důvodu je riziko záplavy navrženo do portfolia pojištění majetku obce, na rozdíl od povodně, která v obci nehrozí z důvodu velké vzdálenosti vodní nádrže od obydlí obyvatel. (7)

Do kategorie rizik externích neodmyslitelně patří krádež a loupež⁸, přestože je v budově OÚ zabudován elektronický bezpečnostní systém. Jedná se o riziko krádeže nebo loupeže majetku v budově OÚ jako např. elektronika v kanceláři starostky, v kanceláři účetní a v prostorách knihovny. Dále může jít o zcizení majetku, který obec umístila v prostorách HZ např. nedávno pořízenou zahradní elektroniku a zařízení využívající sdružení dobrovolných hasičů (SDH). Na základě informací od starostky i zastupitelstva obce je zcela evidentní, že dochází v obci i k drobným krádežím v místní kapli, což je jednak velice smutné a jednak to svědčí o nutnosti pojistit se proti tomuto potenciálnímu riziku. Možným opatřením by bylo zabudování kamerového systému. (7)

Živelné riziko je druhým zařazeným externím rizikem, zcela samozřejmě zahrnovaným do pojistného portfolia obce. Počasí rozhodně nelze předvídat, je tudíž nutno pojistit se

⁷ Povodeň = způsobuje vodou vylitou z břehů vodních toků, vodních nádrží atd. zaplavení územních celků. Záplava = voda se šíří z jiných příčin než u povodně (průtrž mračen, tání sněhu, aj.) a vytváří tak souvislou vodní plochu na pozemcích, popřípadě v domech. (17)

⁸ Krádež = odcizení majetku bez násilí. Loupež = odcizení majetku za použití násilí.

proti hroící vichřici, krupobití, tíze sněhu, pádu stromu nebo také škody způsobené požárem, výbuchem, pádem letadla, úderem blesku, povodněmi, sesuvem půdy, aj. Obec dokonce živelnému riziku čelila, v roce 2009 došlo úderem blesku k poničení veřejného osvětlení. (7)

Riziko vandalismu má rovněž externí charakter. Jedná se o úmyslné poškození či zničení čekárny, fasád, rozbití výloh a oken, budov OÚ nebo KD, dětského hřiště, informačních cedulí, aj. V tomto případě je obdobně jako u rizika krádeže a loupeže vyhodnoceno nejúčinnějším opatřením kamerový systém. Dalším možným řešením by bylo najmutí profesionální bezpečnostní agentury. (7)

Potenciálním externím rizikem v dané obci může být i nedbalost při manipulaci s obecním majetkem, co se týče např. zahradní elektroniky nebo hasičského zařízení. Opatřením by mělo být poučení a školení vedoucí k dodržování bezpečnostních předpisů a důkladné kontroly při manipulaci. (8)

Odpovědnost za škodu způsobené třetí osobě je, dá se říci, nejnebezpečnějším rizikem, které by mohlo obci nastat. Nejedná se sice o pojištění majetku obce, ale sice o pojištění odpovědnosti. Předmětem pojištění je odpovědnost za škodu na věci, odpovědnost za škodu na zdraví nebo životě a odpovědnost za následnou finanční škodu. Jako příklad lze uvést třetí osobou obyvatele obce Okarec, který si způsobí zdravotní komplikace v důsledku nedostatečného posypu zledovatělého chodníku. Pokud má obec ve vyhlášce uvedeno, že dané veřejné prostranství spravuje, pak se může zraněný domáhat odškodnění od obce. Pokud však obec ve vyhlášce neuvádí, že spravuje daný majetek, zraněný nemůže nárokovat náhradu škody od obce. (8)

Potenciální rizika, která se mohou v důsledku užívání majetku obce vyskytnout, jsou již charakterizována. Nyní se v rámci postupu analýzy rizik stanoví závažnost a velikost jednotlivých rizik, které se provádí za pomoci kvalitativní a kvantitativní metody.

2.5.1 Kvalitativní metoda

Kvalitativním měřením se určuje četnost výskytu a závažnost rizika. Stručně řečeno se jedná o členění rizik z hlediska velikosti. Danou metodou lze zjistit, která z rizik zásadně působí na ohrožení majetku obce a také která rizika by mohla způsobit největší škody a tím pádem i náklady na peněžní prostředky. (7)

Rozsah rizika, tedy četnost a závažnost, je stanoven na základě nejlepšího vlastního uvážení opírající se o dlouhodobé zkušenosti starostky a zastupitelstva obce. Hodnocení četnosti a závažnosti rizika je prováděno v rozmezí 1 až 5, kde 1 znamená nejmenší četnost a závažnost, opačně 5 znamená největší četnost a závažnost. V Tab. 7 jsou znázorněna jednotlivé stupně rizika v závislosti na velikosti rizika a stupni poškození.

Tab. 7 Stupně rizika. (Zdroj: viz seznam použité literatury (8))

Stupeň rizika	Velikost rizika	Stupeň poškození
M	zanedbatelné	téměř minimální
S	malé	malý rozsah s malým vlivem
V	střední	výrazně ovlivňující
Z	velké	vysoké poškození
K	katastrofální	maximální, dlouhodobé problémy

Měření rizik kvalitativní metodou dle četnosti a závažnosti se stanovením stupně rizikovosti v dané obci je uvedeno v Tab. 8.

Tab. 8 Členění rizik dle četnosti a závažnosti, stanovení stupně rizika. (Zdroj: vlastní zpracování)

Riziko	Četnost rizika	Závažnost rizika	Stupeň rizika
Záplava (interního charakteru)	1	5	Z
Požár	1	5	Z
Krádež a loupež	1	4	Z
Vichřice	3	3	V
Krupobití	3	3	V
Pád stromu	1	1	V
Tíha sněhu	1	1	V
Sesuv půdy	1	1	M
Úder blesku	2	4	Z
Výbuch	1	2	S
Pád letadla	1	2	S
Vandalismus	2	3	V
Nedbalost při manipulaci s majetkem	2	2	S

Na základě výsledků kvalitativní metody je možné stanovit, která z daných rizik má smysl pojistit a popřípadě jak. Mohou se vyskytnout rizika malé váhy, které nemusí

daná obec pojistit vůbec, také se mohou vyskytnout rizika, která je možno krýt vlastními zdroji obce, pak jde o samopojištění a nebo je rovněž možná kombinace samopojištění a pojištění. Pro rozhodnutí, jak které riziko pojistit slouží Obr 2.

		S	V	Z	Z	K
četnost	5	M	S	V	Z	K
	4	M	S	V	Z	Z+K
	3	M	S	V	Z	Z+K
	2	M	S	V	Z	Z
		1	2	3	4	5
		závažnost				

Obr 2 Stupně rizika. (Zdroj: viz seznam literatury (8))

Na základě Obr 2 jsou uvedená jednotlivá rizika zařazena do oblastí pojištění. Pouze do oblasti samopojištění a nere realizovatelných vysoce rizikových hrozeb nespadá z uvedených predikovaných rizik obce Okarec. V následující tabulce je do zbývajících oblastí pojištění vepsán seznam rizik.

Tab. 9 Identifikovatelná rizika s rozhodnutím o pojištění. (Zdroj: vlastní zpracování)

Kombinace pojištění a samopojištění	Není nutné pojistit	Pojištění
- vichřice - krupobití - vandalismus	- nedbalost při manipulaci s majetkem - výbuch - pád letadla - pád stromu - tíha sněhu - sesuv půd	- záplava - požár - úder blesku - krádež a loupež

Analýza udává, že v obci neexistuje riziko, které by spadalo do oblasti samopojištění, ani do katastrofických rizik. Znamená to tedy pro obec kladný výsledek, jelikož katastrofická rizika nelze pojistit. Není nutné nechávat pojistit rizika jako je nedbalost při manipulaci s majetkem, výbuch, pád letadla, pád stromu, tíha sněhu a sesuv půdy.

V oblasti, kde se rizika řeší kombinací pojištění a samopojištění patří riziko vichřice, krupobití a vandalismu. Obec by si měla nechat pojistit majetek především proti riziku záplavy v interiéru, požáru, úderu blesku, krádeži a loupeži.

2.5.2 Kvantitativní metoda

Pro zkvalitnění měření rizik se často používá i druhá, tedy metoda kvantitativní. Jedná se o předvídání potenciální ztráty v případě, že by se dané riziko realizovalo. Vychází se ze stanovení pravděpodobnosti výskytu rizika, pro něhož je dán interval od 0 do 1, kde hodnota 0 znamená, že riziková situace se nevyskytne. Hodnota 1 naopak znamená zcela stoprocentní pravděpodobnost výskytu daného rizika. Význam hodnot mezi čísly 0 až 1 udává Tab. 10.

Tab. 10 Slovní vyjádření pravděpodobnosti výskytu rizika. (Zdroj: viz seznam použité literatury (7))

Pravděpodobnost výskytu rizika	
Číselné vyjádření	Slovní vyjádření
0	zcela vyloučeno
0,1	krajně nepravděpodobné
0,2 – 0,3	dosti nepravděpodobné
0,4	nepravděpodobné
0,6	pravděpodobné
0,7 – 0,8	dosti pravděpodobné
0,9	nanejvýš pravděpodobné
1	zcela jisté

Potenciální výskyt jednotlivých rizik i možná ztráta v peněžních jednotkách jsou stanoveny rovněž na základě konzultace s orgány obce, protože tato data je velice obtížné stanovit bez bližších informací. Velikost potenciální ztráty se pak vypočítá jako součin těchto dvou proměnných, jak je uvedeno v Tab. 11.

Tab. 11 Kvantitativní měření rizik. (Zdroj: vlastní zpracování)

Riziko	Pravděpodobnost výskytu	Možná ztráta [Kč]	Velikost předpokládané ztráty [Kč]
Záplava (interního charakteru)	0,3	15 000	4 500
Požár	0,3	3 000 000	900 000
Krádež a loupež	0,6	350 000	210 000
Vichřice, krupobití	0,35	800 000	28 000
Pád stromu, tíha sněhu, sesuv půdy	0,1	100 000	10 000
Úder blesku	0,55	300 000	165 000
Výbuch, pád letadla	0,05	100 000	5 000
Vandalismus	0,45	50 000	22 500
Nedbalost při manipulaci s majetkem	0,6	150 000	90 000

2.5.3 Vyhodnocení rizikové analýzy

Provedením analýzy rizik prostřednictvím kvantitativní a kvalitativní metody obce Okarce bylo zjištěno, že obec neohrožuje žádné katastrofické riziko, jež by komerční pojišťovna nebyla schopna pojistit. Dle průzkumu se v dané obci nenachází hrozba takového charakteru, která by byla řešena pojištěním.

Velikost předpokládané ztráty nejsou zdaleka tak zásadní, proto by si komerční pojišťovna měla poradit s pojištěním rizik těchto ztrát způsobujících. Rizika identifikovatelná pro danou obci jsou různého charakteru umístěné na pomyslném žebříčku závažnosti. Některá rizika, např. nedbalost při manipulaci s majetkem, výbuch, pád letadla, pád stromu, tíha sněhu a sesuv půdy vůbec nepotřebují pojistné krytí. Týká se případů, kde hrozí téměř nulové nebo nulové predikování výskytu rizika, kde ani negativní důsledky nehrají velkou roli.

Rizika vichřice, krupobití a vandalismu patří do kategorie kombinace samopojištění a pojištění. Obec by se měla rozhodně nechat pojistit proti negativním důsledkům škod zapříčiněných záplavou, požárem, úderem blesku, krádeží a loupeží.

2.6 Zhodnocení dosavadní pojistné smlouvy

Pojistnou smlouvu o škodovém pojištění majetku, kterou nynější starostka dne 3. 3. 2011 uzavřela pro obec, si nechala vyhotovit od společnosti Generali, v celém svém rozsahu, tj. na všechna rizika.

V první kategorii jde o pojistná nebezpečí **flexa** zahrnující požár, přímý úder blesku, výbuch, kouř, pád letadla, aerodynamický třesk. Dalším pojistnou hrozbou je **voda z potrubí** (viz text výše, je nazýván záplavou), tedy škody vzniklé únikem vod a lomem potrubí. Posledním pojistným nebezpečím této kategorie je také **přírodní nebezpečí**, kam se řadí vichřice, krupobití, tíha sněhu a pád stromu. Proti těmto rizikům je pojištěn jednak nemovitý majetek, movitý majetek, jednak věci zvláštního charakteru.

Druhou kategorií pojištění je odcizení s možným pojistným nebezpečím charakteru **krádeže vloupáním, loupeže** včetně souvisejícího **vandalismu**. Proti negativním dopadům realizovaných na základě těchto rizik je pojištěn movitý majetek a věci zvláštního charakteru, viz tabulky níže.

I. KATEGORIE – pojistná nebezpečí flexa, voda z potrubí, přírodní nebezpečí.

a) POJIŠTĚNÍ NEMOVITOSTÍ A VĚCÍ MOVITÝCH

Tab. 12 Pojištění nemovitého majetku. (Zdroj: viz seznam použité literatury (32))

Pojišťovaný nemovitý majetek	Počet nadzemních podlaží	Pojistná částka [Kč]	Roční pojistné [Kč]
Budova OÚ	1	3 400 000	1 394
Budova KD	-	4 100 000	1 681
Kaple	-	200 000	82
Celkem	-	7 700 000	3 157

Tab. 13 Pojištění věcí movitých. (Zdroj: viz seznam použité literatury (32))

Pojišťovaný movitý majetek	Pojistná částka [Kč]	Roční pojistné [Kč]
Budova OÚ	200 000	82
Budova KD	200 000	82
Celkem	400 000	164

Pojištění nemovitostí a movitých věcí je sjednáno na novou cenu, spoluúčast je v případě nemovitostí sjednána na 5 000 Kč, v případě movitých věcí na 1 000 Kč.

b) VĚCI ZVLÁŠTNÍHO CHARAKTERU – 1. RIZIKO

Tab. 14 Pojištění věcí zvláštního charakteru na 1. riziko. (Zdroj: viz seznam použité literatury (32))

Pojišťovaný majetek	Limit plnění [Kč]	Roční pojistné [Kč]
Volné prostranství	300 000	3 000
Stavební součásti	30 000	-
Celkem	330 000	3 000

Pokud se v průběhu jednoho pojistného roku vyplátí pojistná plnění ze všech pojistných událostí, nesmí překročit suma těchto položek částku uvedenou ve druhém sloupci Tab.

14, tedy 330 000. Spoluúčast v případě pojištění věcí na volném prostranství pevně spojených se zemí je sjednáno na 1 000 Kč.

II. KATEGORIE – pojistné nebezpečí odcizení

a) VĚCI MOVITÉ

Tab. 15 Pojištění věcí movitých. (Zdroj: viz seznam použité literatury (32))

Pojišťovaný movitý majetek	Pojistná částka [Kč]	Roční pojistné [Kč]
Budova OÚ	200 000	700
Budova KD	200 000	700
Celkem	400 000	1 400

b) VĚCI ZVLÁŠTNÍHO CHARAKTERU – 1. RIZIKO

Tab. 16 Pojištění věcí zvláštního charakteru na 1. riziko. (Zdroj: viz seznam použité literatury (32))

Pojišťovaný majetek	Limit pojistného plnění [Kč]	Roční pojistné [Kč]
Stavební součásti	50 000	800
Celkem	50 000	800

V případě pojištění movitého majetku i věcí zvláštního charakteru je sjednána spoluúčast na sumu 1 000 Kč. Obdobně jako u I. kategorie, je zde stanoven limit pojistného plnění u věcí zvláštního charakteru, které může být čerpáno během jednoho pojistného roku, viz druhý sloupec Tab. 16, jehož výše je 50 000 Kč.

Jediným, dalo by se říci zásadním nedostatkem, který smlouva neupravuje, je pojištění odpovědnosti za škodu. Toto pojištění se vyplácí třetím osobám, kterým byla v důsledku vzniku negativní nahodilé události způsobena škoda. Celkově obec utratí na **ročním pojistném 8 521 Kč.**

Počátkem roku 2007, s přesností na dny a měsíce 7. 3. 2007, uzavřela starostka jménem obce Okarec se společností Česká pojišťovna a. s. pojistnou smlouvu na majetek pouze v rozsahu pojištění rizik flexa, voda z potrubí a přírodní živel pro budovu OÚ, budovu KD a soubor vlastních strojů, celkově ve výši ročního pojistného 6 668 Kč. Téměř

do konce roku 2010 byl škodní průběh nulový, až do října 2010, kdy v důsledku úderu blesku došlo k poškození veřejného osvětlení, kde celková částka škod činila 200 000 Kč. Pojišťovna však neproplatila obci žádné pojistné krytí, jelikož na tato rizika veřejného osvětlení se smlouva nevztahovala. Skrz nabité zkušenosti, ale i vzhledem k vysoké částce ročního pojistného, se starostka obce rozhodla zrušit smlouvu a nahradila jí novou, sepsanou u komerční pojišťovny Generali, viz výše.

2.7 Analýza nabídek pojišťoven působících na českém trhu

Jakmile je dokončena analýza rizik a jsou známy její výsledky, tedy byla stanovena potenciální rizika, kterým se chce obec vyvarovat, může se vedení obce rozhodnout o výběru komerční pojišťovny působící na českém trhu. Obsahem této kapitoly jsou charakteristiky jednotlivých pojišťoven a jejich nabídky pojištění, které jsou po konzultaci s vedením obce analyzovány a hodnoceny.

Pochopitelným požadavkem ze strany starostky obce bylo oslovit komerční pojišťovny, které jsou pro vedení obce dostupné také vzhledem k častým jednáním ve městě Třebíči nebo Náměšti nad Oslavou. Návrh na doplnění pojistné ochrany majetku obce o pojištění odpovědnosti za škodu od společnosti Generali nebylo vedením obce odsouhlaseno, z důvodu neochoty a neadekvátního jednání zaměstnanců této komerční pojišťovny. K jistému omezení výběru a také dostupnosti poboček komerčních pojišťoven je na uvážení obce, kterou z uvedených komerčních pojišťoven, si zvolí:

- Alianz pojišťovna, a. s.,
- Česká podnikatelská společnost, a. s., Vienna Insurance Group,
- ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB,
- Kooperativa pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group.

Komerční pojišťovny zajisté budou zajímat rozměry pojišťovaného nemovitého majetku:

Tab. 17 Rozměry pojišťovaného nemovitého majetku. (Zdroj: viz seznam použité literatury (32))

Aktiva	Šířka [m]	Délka [m]	Výška [m]
Budova OÚ	10	10	12
Budova KD	15	18	7,2
Kaple	3	3	4,5

Uvedené komerční pojišťovny vypracují nabídku pojištění majetku obce, pro který stanovila nové hodnoty:

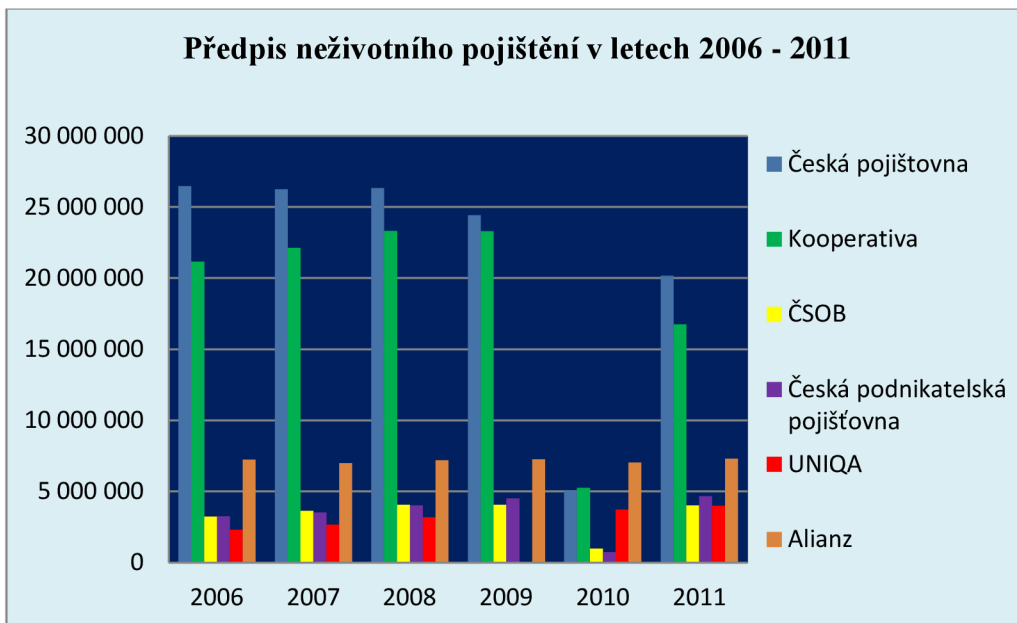
Tab. 18 Nové hodnoty majetku v pojistné smlouvě. (Zdroj: viz seznam použité literatury (32))

Místo pojištění	Předmět pojištění	Pojistná částka
OÚ obce Okarec	nemovitost	3 400 000
	soubor movitých věcí	1 412 955
KD obce Okarec	nemovitost	4 100 000
	soubor movitých věcí	767 950
Kaplička obce Okarec	nemovitost	200 000
	soubor movitých věcí	105 000

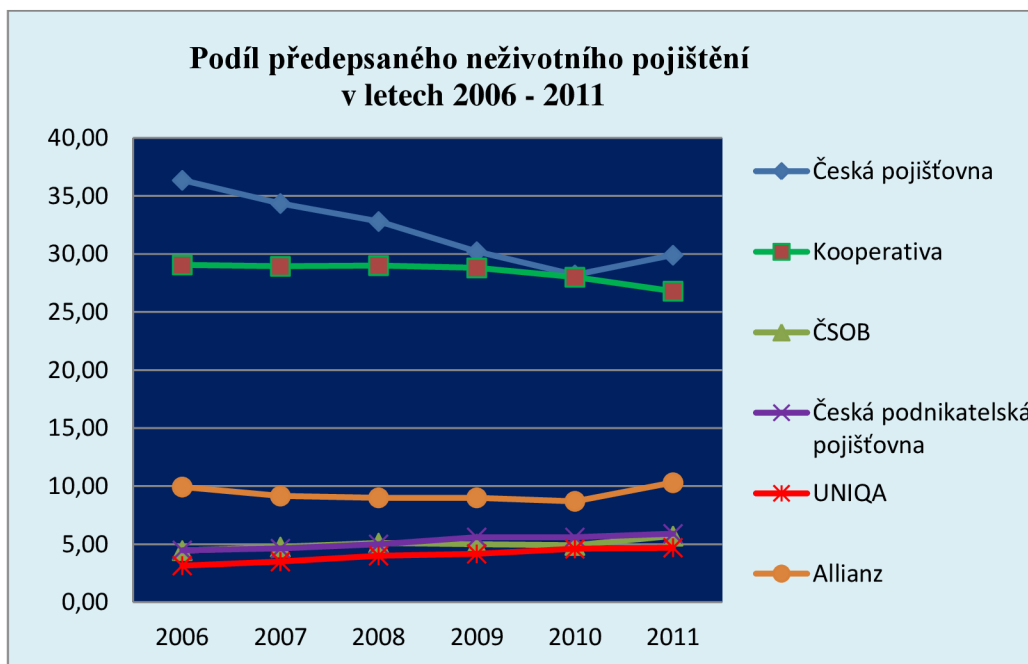
Pro zajištění kompletního pojištění majetku obce si jeho vedení vybírá komerční pojišťovnu jednak podle dobrého jména, jednak dle zkušeností ve smyslu dobré kvality. Dále pro obec bude rozhodující cena ročního pojistného, spoluúčast a také, která rizika jsou součástí jednotlivých pojistných smluv.

2.7.1 Statistické údaje

Jelikož pojištění majetku obce patří do neživotních pojištění, jsou na další straně uvedeny grafy, které uvádí předepsané pojistné největších komerčních pojišťoven působících na českém trhu v roce 2006 až do roku 2011:

Graf 2 Předepsané neživotní pojištění komerčních pojišťoven. (Zdroj: viz seznam použité literatury (18))

Graf 3 Podíl předepsaného neživotního pojištění komerčních pojišťoven. (Zdroj: viz seznam použité literatury (18))

2.7.2 Allianz pojišťovna, a. s.

Allianz pojišťovna, a. s. působí na českém trhu od roku 1995 a je významným poskytovatelem životního i neživotního pojištění. Společnost nabízí životní pojištění, pojištění majetku a odpovědnosti občanů, majetkové pojištění pro podnikatele, pojištění profesní odpovědnosti, pojištění průmyslových rizik, komplexní autopojištění pro občany i společnosti, cestovní pojištění a penzijní připojištění. Allianz je jedinou dceřinou společností Allianz New Europe Holding GmbH a patří do světového pojišťovacího koncernu Allianz SE. Allianz patří v Česku mezi tři největší české pojišťovny. Pojišťovna má v ČR celkem 11 regionálních ředitelství a řídí je odhadem 1 900 pojišťovacích poradců. Allianz, co se týče obchodu, spolupracuje i s dalšími vybranými makléři a bankami. Služby od společnosti Allianz mohou nabízet rovněž prodejci motorových vozidel, servisů, cestovních kanceláří aj. Významného ocenění dosáhla společnost v prestižní soutěži Banka roku 2010, kde obhájila Allianz pojišťovna třetí místo v kategorii pojišťoven. Jde o ocenění nejlepší finanční instituce, služby a produkty na trhu ČR. Za zmínku také jistě patří umístění sedmého v pořadí, v soutěži Českých 100 nejlepších v roce 2011. (19)

Tab. 19 uvádí informace o nabídce pojištění majetku obce společnosti Allianz, jež si aktiva, kterých se pojištění týkalo, nově ohodnotila. Více informací o pojistné smlouvě a její detailnější zpracování je uvedeno viz přílohy.

Tab. 19 Nabídka pojistné ochrany majetku obce od společnosti Allianz. (Zdroj: vlastní zpracování).

Předmět pojištění	Druh pojištění	Pojistná částka [Kč]	Spoluúčast [Kč]	Roční pojistné [Kč]
Nemovitosti	- základní,	8 100 000	20 000	4 221
	- připojištění	100 000	5 000	1 750
Movité věci	- základní,	4 971 810	25 000	3 376
	- připojištění	100 000	5 000	1 750
Ostatní	- odpovědnost za škodu	5 000 000	5 000	4 750
Celkem				15 847

Do základního pojištění u nemovitostí patří pojištění proti negativnímu působení událostí způsobených živelní škodou, konkrétně požárem, vichřicí a krupobitím, také povodní a záplavou, u pojištění movitých věcí se k základnímu pojištění rovněž řadí škodní události způsobené krádeží a vloupáním. Do připojištění společnost Allianz řadí, jak u nemovitostí, tak u movitých věcí vandalizmus. Pojištěním proti odpovědnosti za ško-

du se má za pojištění škod způsobených provozní činností, pojistným krytím je myšlena regresní náhrada léčení vynaložených zdravotní pojišťovnou a dávek nemocenského zabezpečení, škody způsobené na věcech převzatých, škody způsobené na věcech zaměstnanců, škody způsobené na pronajatých nemovitostech, odpovědnost za škodu způsobenou při praktickém vylučování. (20)

2.7.3 Česká podnikatelská společnost, a. s., Vienna Insurance Group

Společnost Česká podnikatelská společnost, a. s., Vienna Insurance Group (dále jen ČPP) byla založena v červenci 1995, má povolení k pojišťovací činnosti, kterou zahájila na českém trhu v listopadu 1995. V předminulém roce 2010 předepsala ČPP pojistné podle metodiky České asociace pojišťoven v celkové hodnotě 6,4 mld. Kč, má na starosti cca 1,4 mil. smluv a zisk před zdaněním činil 481 mil. Kč (situace v roce 2011 není zatím zveřejněna). Společnost ČPP nabízí zákazníkům produkty jak životního, tak i neživotního pojištění a dělí je do kategorií osob, majetku, vozidel, podnikatelů, na cesty, odpovědnosti za škodu. Jediným akcionářem společnosti a ovládající osobou je komerční pojišťovna Kooperativa pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group, kterou ovládá Vienna Insurance Group se sídlem v Rakousku (dále jen VIG). ČPP má centrálu v Praze, regionální ředitelství v Brně, Ostravě, Českých Budějovicích, Hradci Králové a Plzni. Poboček má ČPP po celé ČR devadesát. (21)

Vienna Insurance Group je lídrem v poskytování pojištění ve střední a východní Evropě ovládající cca 50 pojišťoven z 23 zemí Evropy. V roce 2005 se součástí Vienna Insurance Group stala i společnost ČPP. (28)

V Tab. 20 je ve zkrácené podobě vypracovaná nabídka pojištění majetku obce od dané pojišťovny bez možnosti uplatnění slev. Kompletně zpracovaná nabídka je uvedena viz přílohy.

Tab. 20 Nabídka pojistné ochrany majetku obce od společnosti ČPP. (Zdroj: vlastní zpracování).

Předmět pojištění	Druh pojištění	Pojistná částka [Kč]	Spoluúčast [Kč]	Roční pojistné [Kč]
Nemovitosti	- živelní	15 600 000	25 000	3 200
Movité věci	- živelní,	4 571 810	10 000	1 011
	- odcizení, vand.	400 000	1 000	6 252
Ostatní	- odpovědnost za škodu	5 500 000	5 000	2397
Celkem				12 860

Společnost ČPP pojišťuje majetek obce proti živelním katastrofám, do kterých patří tzv. flexa, kam společnost řadí riziko požáru, výbuchu, úderu blesku, pádu letadla nebo sportovního létacího zařízení nebo jeho části, dále povodeň, záplava a také vichřice, krupobití a zemětřesení. Odpovědností za škodu se má obecná odpovědnost včetně držby nemovitosti, regresů zdravotních pojišťoven - zaměstnanci, třetí osoby, věcí zaměstnanců do 10%, následných finančních škod. (33)

2.7.4 ČSOB Pojišťovna, a. s., člen holdingu ČSOB

V roce 1994 byla založena společnost ČSOB Pojišťovna, a. s. (dále jen ČSOB) kterou lidé pamatují jako Chmelařskou vzájemnou pojišťovnu. Po dvouletém působení na trhu, vstoupil v roce 1998 do společnosti strategický partner KBC Insurance N. V. a v roce 2001 se stal 100% vlastníkem společnosti. Původní Chmelařské vzájemná pojišťovna, dnes ČSOB, se tak stala součástí nadnárodní finanční skupiny KBC Group se sídlem v Belgii přítomna rovněž na asijském a americkém trhu. ČSOB přichází na český trh s bohatou nabídkou produktů životního a neživotního pojištění, jak pro fyzické, tak i právnické osoby.

Stejného prestižního ocenění od Hospodářských novin, jako získala v letech 2004 – 2007 ČP, se dočkala v roce 2010 i ČSOB a to za kvalitní poskytovaný servis, dále za dlouhodobou silnou a stabilní pozici. Ve stejném roce se stala třetí Největší pojišťovnou s působností na území ČR. ČSOB má ve správě cca 1 mil. pojistných smluv. (22)

Informace o nabídce pojištění od společnosti ČSOB podává Tab. 21, celková nabídka je uvedena viz přílohy.

Tab. 21 Nabídka pojistné ochrany majetku od společnosti ČSOB. (Zdroj: vlastní zpracování).

Předmět pojištění	Druh pojištění	Pojistná částka [Kč]	Spoluúčast [Kč]	Roční pojistné [Kč]
Nemovitosti	- živelní	17 300 000	150 000	3 594
Movité věci	- živelní,	6 600 302	105 000	1 692
	- odcizení	2 280 905	2 000	3 550
Ostatní	- odpovědnost za škodu	5 500 000	6 000	1 380
Celkem				10 216

Pojišťovna do pojištění proti škodám způsobených živelními událostmi řadí požár a náraz, záplavu, povodeň, dále sem patří vodovodní škody. Do pojištění proti odcizení společnost zařadila krádež vloupáním, loupeží, ale i úplný vandalismus. Odpovědnost za škodu společnost uvažuje v rozsahu základního pojištění odpovědnosti. Vztahuje se na vzniku škody na zdraví, či usmrcení poškozeného, na vzniku škody na majetku poškozeného, na škodu vyplývající z vlastnictví, držby nebo jiného oprávněného užívání nemovitosti, na škodu způsobenou zdravotní pojišťovně vynaložením nákladů na poskytnutou zdravotní péči při poškození zdraví nebo života poškozeného. (23)

2.7.5 Kooperativa pojišťovna, Vienna Insurance Group, a. s.

Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group (dále jen KOOP) vznikla v roce 1991, která byla první komerční pojišťovnou na území Československého státu. KP ovládá a řídí menší komerční pojišťovnu v ČR, ČPP a zároveň je KOOP součástí koncernu VIG, jehož kmenový trh náleží Rakousku. KOOP se zaměřuje na zákazníky v oblasti fyzických osob, ale i právnických osob malých, středních podniků a středně velkých korporací.

Podíl KOOP činí na celkovém předepsaném pojistném v ČR 22%. Po ČP si v letech 2008 - 2010 odnášela zlatou cenu za titul Pojišťovnu roku právě KOOP, ve stejné soutěži v roce 2010 získala společnost bronz v kategorii Životní pojištění. Z hlediska velikosti komerčních pojišťoven se řadí KOOP na druhé místo na tuzemském trhu. (26)

Tab. 22 odkazuje ve zkratce na nabídku pojistné ochrany majetku obce od společnosti KOOP, podrobnější výčet je k dispozici viz přílohy.

Tab. 22 Nabídka pojistné ochrany majetku od společnosti KOOP. (Zdroj: vlastní zpracování).

Předmět pojištění	Druh pojištění	Pojistná částka [Kč]	Spoluúčast [Kč]	Roční pojistné [Kč]
Nemovitosti	- živelní,	8 100 000	45 000	1 912
	- odcizení, vand.	100 000	2 000	1 620
Movité věci	- živelní,	2 268 905	35 000	1 541
	- odcizení, vand.	2 280 905	2 000	8 026
Ostatní	- odpovědnost za škodu	5 500 000	6 000	2 970
Celkem				16 069

Pojištění proti škodám způsobených živelními událostmi se hodnotí ze dvou hledisek, základní a doplňkové. Základní živelní pojištění, které nabízí společnost KOOP je pojištění flexa (působení požáru, výbuchu, úderu blesku, nárazu nebo zřícení pilotovaného letícího tělesa, jeho části nebo jeho nákladu). Dále tato pojistná smlouva zahrnuje pojištění proti odcizení a vadnalismu. Pojištění proti odpovědnosti za škodu je stanoveno v základní formě, chrání pojištěného proti škodě na zdraví, usmrcení poškozeného, jeho majetku. Pojistitel se v tomto případě zavazuje hradit za pojištěného náklady nutné k právní ochraně pojištěného proti uplatněnému nároku na náhrady škody, rovněž zdravotní náhrady a s ním spojené regrese. (27)

2.8 Komparace nabízených smluv jednotlivých komerčních pojišťoven

Touto kapitolou se uzavírají vypracované nabídky pojištění majetku obce Okarec. Zdánlivě podobné pojistné smlouvy je však nutné zanalyzovat podrobněji než pouhým „mrknutím oka“. Předtím, než dojde k výběru pojistné smlouvy od určité komerční pojišťovny, musí být jednotlivé nabídky komerčních pojišťoven nejprve posouzeny dle kritérií, která jsou důležitá právě pro volbu té které komerční pojišťovny. Na základě těchto kritérií pak lze sestavit vyhodnocovací „scoring model“. Do celkového ročního pojistného jednotlivých nabídek komerčních pojišťoven nejsou případné slevy započítávány z důvodu, že se obec může rozhodnout pojistnou smlouvu vypovědět v průběhu jednoho roku, což je hlavní podmínkou pro možnosti uplatnění těchto slev. Slevy nabízí v tomto případě ČPP a ČSOB viz přílohy.

2.8.1 Hodnotící kritéria

Hodnotících kritérií je mnoho, pro tuto práci byla vybrána následující:

- 1) **Výše pojistného** – jde o cenu pojistného sjednávaného na předem stanovené pojistné období, které musí pojištěný na základě pojistné smlouvy zaplatit pojistiteli, za finančních krytí případných rizik.

Tab. 23 Srovnání celkového ročního pojistného nabízených pojistných smluv. (Zdroj: vlastní zpracování)

Komerční pojišťovna	Celkové roční pojistné [Kč]
Allianz	15 847
ČPP	12 860
ČSOB	10 217
KP	16 068

- 2) **Předepsané pojistné** – jedná se o pojistné, nebo-li souhrn plateb, které byly klientům v určitém období předepsány. Je jedním z ukazatelů výkonnosti komerční pojišťovny, viz předešlá kapitola, ve které je graficky zobrazen vývoj předepsaného neživotního pojištění v letech 2006 - 2011.
- 3) **Podíl na pojistném trhu** – rovněž uvedeno v předešlé kapitole, ukazatel charakterizující podíl neživotního pojištění dané komerční pojišťovny na celkovém předepsaném neživotním pojištění všech komerčních pojišťoven za roky 2006 až 2011.
- 4) **Dostupnost** poskytovaných služeb komerční pojišťovny – kritérium, které však již bylo uvažováno v začátcích. Vedení obce trvá na rozhodnutí vybrat si komerční pojišťovnu dle dostupných poboček v blízkosti obce.
- 5) **Dosavadní zkušenosti** s komerční pojišťovnou – jde především o názory a vlastní zkušenosti jednak vedení obce, jednak také občanů obce Okarec, které mohou být velmi nápomocny při volbě komerční pojišťovny.
- 6) **Vzdělání a kvalifikace zaměstnanců** – rovněž kritérium, které je možné si ověřit vlastní zkušeností spoluprací s více komerčními pojišťovnami. Nejlépe však může pojištěný usuzovat o odbornosti zaměstnanců jednotlivých komerčních pojišťoven na základě konzultace nabídek pojistných smluv s nezávislým pojišťovacím agentem.

- 7) **Kompletnost nabídky** pojistných produktů – velmi důležité kritérium, jak se mohla sama obec přesvědčit v aktuální smlouvě pojištění majetku. Nyní má obec Okarec sjednáno pojištění proti nepříznivým důsledkům způsobených živelnou událostí, odcizení, vandalismu, ale chybí pojištění odpovědnosti za škodu.
- 8) **Technické rezervy** komerční pojišťovny – „*K plnění závazků z provozované pojišťovací nebo zajišťovací činnosti, které jsou pravděpodobné nebo jisté, ale nejsou je jejich výše nebo okamžik, ke kterému vzniknou, je pojišťovna povinna vytvářet technické rezervy.*“ (9) (23)

V Tab. 24 je uvedena průměrná výše technických rezerv, které měly komerční pojišťovny k dispozici. Informace jsou čerpány z výročních zpráv za roky 2006 – 2010, údaje z roku 2011 stále nejsou k dispozici.

Tab. 24 Vývoj technických rezerv komerčních pojišťoven v letech 2006 - 2010. (Zdroj: viz seznam použité literatury (19)(21)(22)(26))

Komerční pojišťovna	Technické rezervy [mil. Kč]
Allianz	8 903,25
ČPP	171,25
ČSOB	5 169,50
KP	3 045,25

- 9) **Spoluúčast** – znamená, do jaké míry se obec bude spoluúčastnit na potenciálních ztrátách. V případě, že vznikne škodní událost v částce nižší než je hodnota dohodnuté spoluúčasti, pro obec to znamená, že si vzniklé ztráty uhradí sama. Spoluúčast se sjednává na rizika, která se vyznačují vysokou četností i pravděpodobností vzniku. V následujících tabulkách je hodnota spoluúčasti vyjádřena součtem jednotlivých živelních rizik a rizik odcizení, vandalismu zvláště u nemovitostí a movitých věcí. V závislosti na tom, je limit pojistného také vyjádřen součtem hodnot dle živelních pojištění a pojištění proti odcizení a vandalismu. Odpovědnost za škodu je uvedena samostatně.

Tab. 25 Spoluúčast na pojistné události u nemovitosti. (Zdroj: vlastní zpracování)

Komerční pojišťovna	Spoluúčast - nemovitosti [Kč]		Limit pojistného [Kč]
	živé	odcizení, vandalismus	
Allianz	20 000	5 000	8 200 000
ČPP	25 000	0	7 900 000
ČSOB	150 000	0	17 300 000
KOOP	45 000	2 000	8 200 000

Tab. 26 Spoluúčast na pojistné události u movitých věcí. (Zdroj: vlastní zpracování)

Komerční pojišťovna	Spoluúčast – movité věci [Kč]		Limit pojistného [Kč]
	živé	odcizení, vandalismus	
Allianz	25 000	5 000	5 071 810
ČPP	15 000	2 000	5 171 810
ČSOB	105 000	2 000	8 881 207
KOOP	35 000	2 000	4 966 810

Tab. 27 Spoluúčast na pojistné události u odpovědnosti za škodu. (Zdroj: vlastní zpracování)

Komerční pojišťovna	Spoluúčast - odpovědnost za škodu [Kč]	Limit pojistného [Kč]
Allianz	5 000	5 000 000
ČPP	5 000	5 000 000
ČSOB	6 000	5 500 000
KOOP	6 000	5 500 000

- 10) **Pojistné podmínky** – jedná se o soubor tzv. všeobecných podmínek, které jsou v závislosti na komerční pojišťovně různé. Proto by měl být pojištěný či pojistník obezřetný při jejich identifikaci, jelikož se liší. Navíc existují i zvláštní či doplňkové podmínky, které detailněji upravují dané všeobecné podmínky. (9)

2.8.2 Vícekriteriální hodnocení variant

Zmiňovaným kritériím potřebných pro vyhodnocení nejlepší nabídky pojištění majetku obce od komerčních pojišťoven je zapotřebí přisoudit váhy, které vyjadřují, do jaké míry jsou důležitá pro danou obec. Existuje několik způsobů stanovení vah, v této práci jsou váhy kritérií stanovena **metodou pořadí**. Nejprve se kritéria seřadí podle důležitosti a přiřadí se jim body. Předpokladem je k kritérií, nejdůležitější kritérium tedy ohodnotíme k body ($b_i = k$), druhé nejdůležitější $k - 1$ body ($b_i = k - 1$). Pokud by se některá kritéria důležitostí shodovala, pak se bodové ohodnocení stanoví průměrem. Váha příslušného kritéria se stanoví dle vztahu:

$$v = b_i / \sum_{i=1}^k b_i \quad (1.2)$$

Jmenovatel výrazu (1.2) je součtem bodů rozdělených mezi jednotlivá kritéria. Pro tento součet platí:

$$\sum_{i=1} b_i = k * (k+1) / 2 \quad (1.3)$$

Viz Tab. 28 jsou kritéria očíslována dle indexu i , seřazena od nejdůležitějších, po nejméně důležité a podle toho se jim přiřadí příslušné body. Na závěr se určí váhy, podle uvedeného vzorce viz výše. (24)

Tab. 28 Stanovení vah jednotlivým kritériím. (Zdroj: vlastní zpracování)

Kritérium	i	Pořadí	b_i	$v = b_i / \sum_{i=1} b_i$
Výše pojistného	1	1	10	0,18
Předepsané pojistné	2	9	2	0,04
Podíl na trhu	3	8	3	0,06
Dostupnost	4	6	5	0,09
Dosavadní zkušenosti	5	5	6	0,11
Vzdělání a kvalifikace	6	7	4	0,07
Kompletnost nabídky	7	2 - 3	8,5	0,15
Technické rezervy	8	10	1	0,02
Spoluúčast	9	4	7	0,13
Pojistné podmínky	10	2 - 3	8,5	0,15
Celkem			55	1

2.8.3 Scoring model

Ve scoring modelu viz Tab. 29 se vyhodnocují nabídky pojistných smluv týkající se pojištění majetku obce. Konkrétně se provedou výpočty hodnot zvolených kritérií a vah těchto kritérií. U jednotlivých kritérií jsou v řádcích pod sebou uvedeny numerické či verbální charakteristiky, v druhém řádku jsou tyto charakteristiky ohodnoceny v intervalu $\langle 1;5 \rangle$, kde hodnota 1 značí nejlepší stav, 5 nejhorší stav. (14)

V posledním řádku je uvedeno jejich bodové ohodnocení po vynásobení danou procentní vahou. Na konci tabulky je prostor pro celkový součet bodů a vyhodnocení jednotlivých komerčních pojišťoven.

Tab. 29 Scoring model. (Zdroj: vlastní zpracování)

Kritérium	Váha	Komerční pojišťovny			
		Allianz	ČPP	ČSOB	KP
Výše pojistného [Kč]	18 %	15 847	12 860	10 217	16 068
		4	3	1	5
		0,72	0,54	0,18	0,90
Předepsané pojistné [Kč]	4 %	7 168 000	3 458 000	3 338 000	18 649 000
		2	3	3	1
		0,08	0,12	0,12	0,04
Podíl na trhu [%]	6 %	9,35	5,20	4,99	28,43
		2	3	3	1
		0,12	0,24	0,18	0,06
Dostupnost	9 %	dobré	velmi dobré	výborné	dobré
		3	2	1	3
		0,27	0,18	0,09	0,27
Dosavadní zkušenosti	11 %	velmi dobré	uspokojivé	výborné	dobré
		2	4	1	3
		0,22	0,44	0,11	0,33
Vzdělání a kvalifikace	7 %	velmi dobré	dobré	výborné	velmi dobré
		2	3	1	2
		0,14	0,21	0,07	0,14
Kompletnost nabídky	15 %	uspokojivé	dobré	velmi dobré	výborné
		4	3	2	1
		0,60	0,45	0,30	0,15
Technické rezervy [Kč]	2 %	8 903 000	171 000	5 169 000	3 045 000
		2	5	3	3
		0,04	0,08	0,06	0,06
Spoluúčast	13 %	dobré	dobré	dobré	výborné
		3	3	3	1
		0,39	0,39	0,39	0,13
Pojistné podmínky	15 %	dobré	dobré	dobré	výborné
		3	3	2	1
		0,45	0,45	0,30	0,15
Celkem		3,03	3,10	1,80	2,23
Pořadí	100%	3.	4.	1.	2.

Pozn.: sloupec pro váhu je procentuálním vyjádřením váhy viz Tab. 28. Kritéria předepsané pojistné (neživotní) a podíl na trhu jsou zprůměrována za období 2006 – 2011, rovněž tak i výše technických rezerv, které jsou zprůměrovány za období 2006 – 2010.

ČSOB s nejnižším počtem bodů je hodnocena nejlepší možnou variantou, následující jsou KOOP, Allianz a ČPP.

2.8.4 Fuzzy logika

Název fuzzy logiky je odvozen z anglického jazyka a v překladu znamená mlhavý, neurčitý či nejasný. Oproti výrokové logice se fuzzy logika liší především ve vyvozování závěrů podaných informací. V případě výrokové logiky je jimi pravda, či nepravda, respektive ano, či ne (hodnoty 1 nebo 0). V reálném světě však neplatí pouze tyto dva výroky. S větším stupněm složitosti klesá schopnost formulovat přesné soudy, proto

rozklíčování určitého problému může člověka dovést rovněž k řešení jako je možná, snad, kdyby aj. Z toho důvodu existuje fuzzy logika, která počítá s „mlhavými, neurčitými, nejistými“ výsledky v intervalu $\langle 0; 1 \rangle$. (3)

Praktické řešení fuzzy logiky prostřednictvím matice vstupní, transformační a souhrnné, jejichž důvody pro zpracování jsou uvedeny na začátku této kapitoly, je provedeno v příloze, v následujících krocích:

1. Pro zhodnocení jednotlivých nabídek pojišťoven fuzzy logikou se nejprve vyhotovuje **vstupní matice**, jež zahrnuje všech deset kritérií z metody scoring model, pro které je v pěti stupních vymezeno hodnocení.
 2. Související s fuzzy logikou je zajisté **transformační matice**, která váhami hodnotí zmiňovaná kritéria.
 3. Po zhotovení jsou tyto **dvě matice implementovány** v závislosti na vymezení intervalu a hodnot ve vstupní a transformační matici.
 4. Ve **výsledné matici**, tzv. souhrnné, se přiřazuje k daným kritériím stupeň dle intervalu nebo slovního hodnocení ze vstupní matice, která se pomocí transformační matice vyjádří v konkrétní procentuální hodnotě pro každou pojišťovnu zvlášť.
 5. **Závěr** fuzzy logiky vyplývá z posledního řádku souhrnné matice, ve které se nachází součet všech hodnot kritérií jednotlivě pro uvedené pojišťovny. Použitím tzv. **retransformační tabulky**, která uvádí intervaly hodnot, se docílí verbálního hodnocení, zda nabídku konkrétní pojišťovny zvažovat, zajímat se o ní, nebo nad ní vůbec neuvažovat.
- (2)

Převedením retransformační matice na výsledky zkoumání za pomoci fuzzy logiky bylo dosaženo těchto hodnot:

Tab. 30 Výsledné hodnoty převedené do retransformační matice. (Zdroj: vlastní zpracování)

Pojišťovna	Výsledná hodnota [%]	Verbální hodnocení
Allianz	48,4	nezajímat se
ČPP	55	nezajímat se
ČSOB	68,6	zvážit nabídku
KOOP	62,1	zvážit nabídku

Z uvedené teoretické metody fuzzy logiky vyplývá doporučení zajímat se nejen o nabídku pojistné smlouvy ČSOB, ale i KOOP komerční pojišťovny. Naopak výsledné hodnoty pro společnosti Allianz a ČPP jsou vyhodnoceny jako neadekvátní. Výsledky fuzzy logiky tedy potvrzují závěry metody scoring modelu.

2.9 Návrhy a doporučení

Na pojistném trhu v ČR existuje přes 50 pojišťovacích institucí, které by byly schopny obec Okarec pojistit proti vzniku rizik na jejím majetku. Záleží na požadavcích pojistníka, která rizika bude chtít do pojistné smlouvy zahrnout. Dle toho se také bude odvíjet cena pojistné částky. Velkou roli v určení výše pojistné částky hraje také lokace obce, hodnota majetku, sjednaná spoluúčást, či kompletnost pojistných podmínek.

V předcházejících dvou kapitolách byl vymezen obsah nabídek pojistných smluv vybraných komerčních pojišťoven. Jednotlivé nabídky byly mezi sebou porovnány metodou scoring modelu, která vyhodnocuje projekty dle více kritérií, v čemž tkví výhoda této metody. Pro kontrolu, či upřesnění, zda by výsledek metody scoring modelu mohl odpovídat skutečnosti, slouží metoda fuzzy logiky. Proto je v této diplomové práci také použita. Nabídky byly srovnávány dle výše pojistného, podílu předepsaných pojištění jednotlivých komerčních pojišťoven, jejich podílu na trhu, dostupnosti poboček, dále dle dosavadních zkušeností se společnostmi poskytujícími pojištění, vzdělání a kvalifikace pracovníků společností, kompletnosti nabídky pojištění, výše průměrných technických rezerv a výše základního kapitálu společností a pojistných podmínek.

Na základě požadavků vedení obce byla, za použití obou metod (scoring model a fuzzy logika) nejlépe hodnocena pojistná smlouva společnosti **ČSOB**. Komparace významných kritérií současné pojistné smlouvy (Generali) a potenciální nové smlouvy (ČSOB), je provedena v Tab. 31.

Tab. 31 Porovnání současné a potenciální nové pojistné smlouvy. (Zdroj: vlastní zpracování)

Kritérium	Současná pojistná smlouva (Generali)	Potenciální nová pojistná smlouva (ČSOB)
Výše pojistného [Kč]	8 521	10 217
Kompletnost nabídky	špatné	dobré
Pojistné podmínky	špatné	dobré
Spoluúčast [Kč]		
- živelná rizika	20 000	255 000
- rizika odcizení a vand.	11 000	2 000
- odpovědnost za šk.	-	6 000
Dostupnost	uspokojivé	výborné

Z Tab. 31 je patrné, že by obec za kompletní pojistnou smlouvu (včetně pojištění odpovědnosti za škodu) od společnosti ČSOB vynaložila o cca 2 000 Kč více v porovnání s aktuální pojistnou smlouvou od společnosti Generali. **Výše pojistného** je nejnižší v porovnání s alternativami, odpovídá tedy požadavkům vedení obce. Kritéria **kompletnost nabídky** a **pojistné podmínky** si polepšila o dva stupně na žebříčku hodnot.

Podle metody fuzzy logiky, která slouží pro kontrolu metody předchozí, byla rovněž nejlepší možnou variantou vyhodnocena ČSOB. Jen pár procentuálních bodů pozadu zůstal návrh pojistné smlouvy společnosti **KOOP**. Nejen z tohoto důvodu jsem se rozhodla porovnat i její nabídku viz Tab. 32.

Tab. 32 Porovnání současné a potenciálních nových pojistných smluv. (Zdroj: vlastní zpracování)

Kritérium	Současné pojistná smlouva (Generali)	Potenciální nová pojistná smlouva (ČSOB)	Potenciální nová pojistná smlouva (KOOP)
Výše pojistného [Kč]	8 521	10 217	16 069
Kompletnost nabídky	špatné	dobré	výborné
Pojistné podmínky	špatné	dobré	výborné
Spoluúčast [Kč]			
- živelná rizika	20 000	255 000	80 000
- rizika odcizení a vand.	11 000	2 000	4 000
- odpovědnost za šk.	-	6 000	6 000
Dostupnost	uspokojivé	výborné	dobré

U uvedených kritérií v Tab. 32 dosahuje komerční pojišťovna **KOOP** mnohem lepších **výsledků**. Existují proto jisté důvody. Jedním z nich je, že nabídka od komerční pojišťovny **KOOP** **zaručuje širší pokrytí rizik** oproti ČSOB, co se týče pojištění potenciálně vzniklých ztrát v důsledku živelné události, dále škody způsobené vichřicí a sesuvem, úderem blesku, výbuchu a nárazu nebo pádu letadla a jeho součástí. U pojištění

odpovědnosti za škodu si rovněž vede lépe KOOP, jelikož hradí i náklady nutné k právní ochraně pojištěného proti uplatněnému nároku na náhrady škody. Obzvláště poslední zmiňované pojistné riziko má v dnešní době velký význam.

Obtížné je srovnávat nabídky těchto dvou komerčních pojišťoven z pohledu výluk pojištění, které uvádějí ve svých **všeobecných pojistných podmínkách**. Rozdíly výluk v případě pojištění majetku, např. u pojištění vandalství se vztahuje, jak na riziko způsobení škod „vandalem zjištěným“, tak i na riziko způsobení škod „vandalem nezjištěným“. V obou případech však musí být splněna podmínka překonání překážek, které zabraňují vstupu do místa pojištění. Konkrétně tuto novinku nyní propaguje KOOP reklamou na internetu, jako svoji konkurenční výhodu. (27)

U pojištění odpovědnosti jsou všeobecné podmínky obou komerčních pojišťoven v podobném rozsahu, lze však konstatovat podstatný rozdíl v uvedení výluky následkem požití alkoholu nebo návykových látek. Rovněž uvedeno jen ve všeobecných podmínkách společnosti KOOP. Z globálního hlediska lze **kompletnost nabídky** a její **pojistné podmínky** vyhodnotit lépe pro společnost KOOP v porovnání se společností ČSOB. (23) (27)

Dalším kritériem, které by obec neměla podcenit je **spoluúčast**. Její hodnota je v podmínkách ČSOB stanovená zvlášť pro každou nemovitost (OÚ, KD a kapličku), jednotlivě podle pojištěných rizik. Movitý majetek je pojištěn stejným způsobem. Proto je celková hodnota spoluúčasti ČSOB vyšší. U společnosti KOOP (i ostatních společností) je hodnota spoluúčasti stanovená pro všechny nemovitosti dohromady, jednotlivě podle pojištěných rizik. Movitý majetek stejným způsobem. Z uvedeného tvrzení vyplývá, že pravděpodobnost krytí vlastními peněžními prostředky bude vyšší v případě volby společnosti ČSOB v porovnání se společností KOOP viz přílohy.

Vedení obce dále požadovalo snadnou **dostupnost** pobočky zvolené společnosti. V tomto kritériu ČSOB obstála, nejbližší pobočku má v Náměšti nad Oslavou (cca 6 km od obce). Komerční pojišťovna KOOP má pobočku v Třebíči (cca 17 km), proto by muselo vedení kalkulovat s větší spotřebou pohonných hmot. V případě neakceptova-

telnosti kritéria vzdálenosti pobočky, existuje alternativa. Nejjednodušší formou komunikace je prostřednictvím flexibilního obchodního zástupce komerční pojišťovny. Jestliže jsou **dosavadní zkušenosti** s danou komerční pojišťovnou hodnoceny dle občanů a lidí všeobecně, pak může docházet k rozmanitosti názorů, které vždy nejsou založeny na racionálním uvažování. Proto se rovněž nepřikládá velká váha tomuto kritériu. Posledním méně důležitým kritériem, podle kterého lze jen těžce soudit výhodnost pojistné ochrany, je hodnocení komerční pojišťovny z hlediska výše **technických rezerv** a velikosti **předepsaného pojistného**. Dle mého názoru nemají v případě této diplomové práce sebemenší vliv na volbu produktu pojistné ochrany majetku obce.

Nabídka pojistné smlouvy společnosti ČSOB byla teoretickou metodou scoring modelu vyhodnocena jako nejlepší z důvodu stanovení nízkých vah při hodnocení nevýznamných kritérií. Z hlediska posouzení významných kritérií pojistné nabídky komerční pojišťovny ČSOB a dle výstupu metody fuzzy logiky lze usuzovat, že je situace spíše opačná. Ztrácí. *Z tohoto důvodu může být nahraditelná nabídkou pojistné ochrany majetku některé další z uvedených komerčních pojišťoven. V případě této diplomové práce společností KOOP.* Právě tato skutečnost je důvodem, proč je navíc provedena komparace návrhu pojistné smlouvy společnosti ČSOB s návrhem společnosti KOOP na konci této kapitoly.

Cílem této práce je doporučit variantu potenciální pojistné smlouvy dle požadavků obce, čímž bylo na prvním místě kritérium výše pojistného, proto obci Okarec doporučuji produkt od společnosti ČSOB, který dané kritérium splňuje.

3 Závěr

Cílem práce bylo porovnat nabídky pojistných smluv vybraných společností a doporučit obci variantu pojistné ochrany majetku, která odpovídá požadavkům vedení obce.

V této práci byla teoreticky vymezena problematika pojišťovnictví z hlediska analýzy procesu pojišťování. Do teorie byla zakomponována obecná charakteristika odvětví, pojišťovnictví, vzhledem k tématu práce bylo blíže specifikováno neživotního pojištění.

V praktické části diplomové práce je uvedena poloha obce a soupis majetku, který obec vlastní. Součástí je i seznam aktivit týkající se oprav a rekonstrukcí majetku, dále způsob využití dotačních příspěvků. Potřebným dokumentem pro analýzu rizik v této práci byla dosavadní pojistná smlouva sjednaná u komerční pojišťovny Generali. Starostka obce uvažovala nad změnou aktuálního pojištění. Připomínka nemalé pravděpodobnosti škod, za které by obec mohla nést odpovědnost vůči třetí osobě, jí přivedla k tomuto rozhodnutí. V případě realizace škodné události by právě takovéto opomenutí mohlo mít na obec nedozírné následky, i co se financí týče.

Na základě konzultace s vedoucím orgánem obce byla nejprve provedena kvalitativní analýza, kterou se zjišťuje pravděpodobný výskyt potenciálních rizik. Úzce je s kvalitativní analýzou spojena metoda kvantitativní, jež dokáže vyčíslit škody v důsledku vzniku potenciálních rizik stanovených v předešlé metodě. Výstupem těchto dvou teoretických analýz je zjištění, že obci nehrozí žádné katastrofické riziko, které by pojišťovna neměla v kompetenci pojistit. Předpokladem je výskyt rizik související se záplavou v interiéru, požárem, úderem blesku, krádeží a loupeží.

Pro sjednání potenciální nové pojistné smlouvy, na základě konzultace s vedením obce, jsem vhodnými kandidáty zvolila společnosti Allianz komerční pojišťovnu, Českou podnikatelskou pojišťovnu, ČSOB pojišťovnu a Kooperativu. Podmínkou pro vypracování nabídek pojistných smluv, ze strany oslovených pojišťovacích společností, bylo poskytnutí informací o poloze obce, soupisu majetku, který chtěla obec pojistit včetně

údajů o rozloze pojištěných nemovitostí. Data jsem zpracovala v programu Excel a ode-slala elektronickou poštou zaměstnancům zmíněných komerčních pojišťoven.

Jednotlivé nabídky pojistných smluv komerčních pojišťoven jsem s vedením obce pro-studovala a stanovila hodnotící kritéria. Na základě těchto kritérií jsem pomocí teoretic-ké metody scoring modelu a fuzzy logiky vyhodnotila nejlepší, respektive nejméně vhodnou variantu pojistné ochrany majetku obce. Mezi hodnotící kritéria, seřazena dle míry jejich významnosti, patří výše pojistného, kompletnost nabídky, pojistné podmín-ky, spoluúčast, aj.

Pomocnou metodou ve scoring modelu bylo vícekritériální hodnocení variant metodou výpočtu. Řešení této metody spočívá ve stanovení vah, rovněž seřazených dle míry vý-znamnosti kritérií u jednotlivých pojišťoven. Výsledkem metody scoring modelu byla vyhodnocena komerční pojišťovna ČSOB, která nabízí ve srovnání s ostatními pojiš-ťovny nejlevnější pojistku. Na druhé straně své prvenství obhájila díky kladnému hodnocení nejméně významných kritérií, např. podílu na trhu, předepsanému pojistné-mu, technických rezerv, dostupnosti nebo vzdělanosti zaměstnanců.

Metoda fuzzy logiky ověřuje výsledky metody scoring modelu. Pro aplikování metody fuzzy logiky jsou potřebná data z předešlé metody, jež se transformují do matic. Meto-dou fuzzy logiky bylo zjištěno, že by se obec mohla zajímat kromě nabídky pojišťovny ČSOB i o nabídku pojistné smlouvy od komerční pojišťovny KOOP.

Výstupem obou metod je pouze teoretické východisko, které jsem stanovila na základě odborné literatury. Ideálním řešením by byl kompromis mezi oběma zmiňovanými ko-merčními pojišťovny – společnost KOOP, splňující požadavky komplexnosti a ucele-nosti z hlediska pojistných podmínek a výše spoluúčasti. Slabou stránku (výše ročního pojistného) by nahradila nabídka pojistné smlouvy od komerční pojišťovny ČSOB.

Z hlediska preference kritéria výše pojistného jsem obci doporučila variantu pojistné ochrany majetku obce od společnosti ČSOB.

*Seznam použitých zdrojů**ODBORNÉ PUBLIKACE*

- (1) DAŇHEL, J. A KOL. *Pojistná teorie*. 1. vyd. Praha: Proffesional Publishing, 2005. 332 s. ISBN 80-86419-84-3.
- (2) DOSTÁL, P. *Pokročilé metody analýz a modelování v podnikatelství a veřejné správě*. 1. vyd. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2008. 340 s. ISBN 978-80-7204-605-8.
- (3) JURA, P. *Základy fuzzy logiky pro řízení a modelování*. 1. vyd. Brno: VUTIUM, 2003. 130 s. ISBN 80-214-2261-0.
- (4) DUCHÁČKOVÁ, E. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2003. 178 s. ISBN 80-86119-67-X.
- (5) DUCHÁČKOVÁ, E. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 3. vyd – přepracované. Praha: Ekopress, 2009. 224 s. ISBN 978-80-86929-51-4.
- (6) DUCHÁČKOVÁ, E., DAŇHEL, J. *Teorie pojistných trhů*. 1. vyd. Praha: Proffesional Publishing, 2010. 216 s. ISBN 978-80-7431-015-7.
- (7) FOTR, J. *Jak hodnotit a snižovat podnikatelské riziko*. 1. vyd. Praha: Management press, 1992. 105 s. ISBN 80-85603-06-3.
- (8) MAJTÁNKOVÁ, A., DAŇHEL, J., DUCHÁČKOVÁ, E., KAFKOVÁ, E. *Pojišťovnictví – Teorie a praxe*. 1. vyd. Praha: EKOPRESS, 2006. 288 s. ISBN 80-86929-19-1.
- (9) MARTINOVIČOVÁ, D. *Pojištění podnikatelských subjektů*. 1. vyd. Ostrava: KEY Publishing, 2007. 236 s. ISBN 978-80-87071-08-3.

- (10) PÁLENÍK, V. A KOL. *Základy pojišťovnictví především průmyslových a podnikatelských rizik*. 1. vyd. Praha: LINDE, 2007. 239 s. ISBN 978-80-7201-644-0.
- (11) ŘEZÁČ, F. A KOL. *Marketingové řízení komerční pojišťovny*. 1. vyd. Brno: MU, tisk: BonnyPress, 2009. 210 s. ISBN 978-80210-4799-0.
- (12) ŘEZÁČ, F. *Pojišťovnictví*. 1. vyd. Brno: CERM, s. r. o., 2011. 110 s. ISBN 978-80214-4242-9.
- (13) ŘEZÁČ, F. *Řízení rizik v pojišťovnictví*. 1. vyd. Brno: MU, 2011. 222 s. ISBN 978-80-210-5637-4.
- (14) VANEČKOVÁ, E. *Rozhodovací modely: pro obor provozně podnikatelský*. 1. vyd. České Budějovice: Jihočeská univerzita, 1998. 89 s. ISBN 80-7040-258-X.
- (15) ZÁRYBNICKÁ, J., SCHELLE, K. *Pojištění odpovědnosti za škodu*. 1. vyd. Ostrava: KEY Publishing, 2010. 220 s. ISBN 978-80-7418-061-3.

INTERNETOVÉ ZDROJE

- (16) Měšec. *Finanční gramotnost*. [online]. 2012 [cit. 2012-02-11]. Dostupné z <<http://www.mesec.cz/specialy/financni-gramotnost/nezivotni-pojisteni/>>.
- (17) Novinky. *Rozdíl mezi záplavou a povodní*. [online]. 2012 [cit. 2012-01-31]. Dostupné z <<http://www.novinky.cz/finance/208477-pojistovny-rozlisuji-zaplavu-a-povoden-mnozi-poskozeni-tak-nic-nedostanou.html>>.
- (18) Česká asociace pojišťoven. *Statistické údaje*. [online]. 2012 [cit. 2012-02-22]. Dostupné z <<http://www.cap.cz/>>.

- (19) Allianz Pojišťovna, a. s. *Profil pojišťovny*. [online]. 2012 [cit. 2012-02-23]. Dostupné z <<http://www.allianz.cz>>.
- (20) Allianz Pojišťovna, a. s. *Všeobecné pojistné podmínky*. [online]. 2012 [cit. 2012-03-05]. Dostupné z <<http://www.allianz.cz/download.php?FNAME=1308908517.upl&ANAME=VP-P-a-ZPP-pojisteni-podnikatelu%202011.pdf>>.
- (21) Česká podnikatelská společnost, a. s. *Profil pojišťovny*. [online]. 2012 [cit. 2012-01-31] Dostupné z <<http://www.cpp.cz/>>.
- (22) ČSOB Pojišťovna, a. s. *Profil pojišťovny*. [online]. 2012 [cit. 2012-02-14]. Dostupné z <http://www.csobpoj.cz/cs/Stranky/CSOB_Pojistovna.aspx?utm_medium=cpc&utm_source=google&utm_campaign=vk_vk+-+csob+pojistovna+S_csob+pojistovna&utm_content=csob+carka>.
- (23) ČSOB Pojišťovna, a. s. *Všeobecné pojistné podmínky*. [online]. 2012 [cit. 2012-03-05]. Dostupné z <<http://www.csobpoj.cz/cs/produkty/pojisteni-majetku-a-odpovednos-ti/Documents/Pojistn%C3%A9%20podm%C3%ADnky%20VPP%20PMO%202010%2010N8326.pdf>>.
- (24) DVOŘÁK, J. *Vícekritériální hodnocení variant*. [online]. 2012 [cit. 2012-03-05]. Dostupné z <https://www.google.cz/#hl=cs&output=search&sclient=psy-ab&q=v%C3%ADcekriteri%C3%A1ln%C3%AD+hodnocen%C3%AD+variant&oq=v%C3%ADcekriteri%C3%A1ln%C3%AD+hodnocen%C3%AD+variant&aq=f&aqi=&aql=&gs_l=hp.3...908063.913998.0.914158.37.34.2.1.1.1.330.2737.28j1j1j1.33.0...0.0.9eVWyReYU7E&pbx=1&bav=on.2,or.r_gc.r_pw.r_qf.,cf.osb&fp=857c36c3db54c1af&biw=1366&bih=667>.

- (25) Google. *Mapy*. [online]. 2012 [cit. 2012-02-20]. Dostupné z <<http://maps.google.cz/maps?hl=cs&tab=w1>>.
- (26) Kooperativa, a. s. *Profil pojišťovny*. [online]. 2012 [cit. 2012-02-20]. Dostupné z <<http://www.koop.cz/>>.
- (27) Kooperativa, a. s. *Všeobecné pojistné podmínky*. [online]. 2012 [cit. 2012-03-05]. Dostupné z <http://www.koop.cz/data/files/file_27_GENERAL.pdf>.
- (28) Vienna Insurance Group. *Základní informace*. [online]. 2012 [cit. 2012-02-23]. Dostupné z <<http://www.vig.com/en/vig/group/profile.html>>.

PRÁVNÍ PŘEDPISY

- (29) Zákon č. 277/1999 Sb., o pojišťovnictví, ve znění pozdějších předpisů.
- (30) Zákon č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě, ve znění pozdějších předpisů.

DENNÍ TISK

- (31) MAŠEK, J. Jak neprožít stáří zcela bez peněz - rozhovor s Karlem Svobodou, generálním ředitelem ČSOB Penzijního fondu stabilita. *MF Dnes*. 2012, č. 38, str. 8C.

OSTATNÍ LITERATURA

- (32) Interní materiály obce Okarec.
- (33) Všeobecné pojistné podmínky ČPP.

Seznam grafů

Graf 1	Organizační struktura obce.	42
Graf 2	Předepsané neživotní pojištění komerčních pojišťoven.	57
Graf 3	Podíl předepsaného neživotního pojištění komerčních pojišťoven.	57

Seznam obrázků

Obr 1	Trasa v okolí obce Okarec.....	41
Obr 2	Stupně rizika.....	50

Seznam tabulek

Tab. 1	Pomocná rozhodovací tabulka v rámci disciplíny risk managementu.....	23
Tab. 2	Poskytnuté dotace z Programu obnovy venkova.	43
Tab. 3	Poskytnuté dotace od POV, ČEZ a Kraje Vysočina.	44
Tab. 4	Obecní majetek, zjištěný inventarizací dne 14. 2. 2012.	45
Tab. 5	Drobný dlouhodobý hmotný majetek obce Okarec.	46
Tab. 6	Analýza rizik obce.	47
Tab. 7	Stupně rizika.	49
Tab. 8	Členění rizik dle četnosti a závažnosti, stanovení stupně rizika.	49
Tab. 9	Identifikovatelná rizika s rozhodnutím o pojištění.	50
Tab. 10	Slovní vyjádření pravděpodobnosti výskytu rizika.	51
Tab. 11	Kvantitativní měření rizik.....	51
Tab. 12	Pojištění nemovitého majetku.	53
Tab. 13	Pojištění věcí movitých.	53
Tab. 14	Pojištění věcí zvláštního charakteru na 1. riziko.	53
Tab. 15	Pojištění věcí movitých.	54
Tab. 16	Pojištění věcí zvláštního charakteru na 1. riziko.	54
Tab. 17	Rozměry pojišťovaného nemovitého majetku.....	56
Tab. 18	Nové hodnoty majetku v pojistné smlouvě.	56
Tab. 19	Nabídka pojistné ochrany majetku obce od společnosti Allianz.....	58
Tab. 20	Nabídka pojistné ochrany majetku obce od společnosti ČPP.	60
Tab. 21	Nabídka pojistné ochrany majetku od společnosti ČSOB.....	61
Tab. 22	Nabídka pojistné ochrany majetku od společnosti KOOP.	62
Tab. 23	Srovnání celkového ročního pojistného nabízených pojistných smluv.....	63
Tab. 24	Vývoj technických rezerv komerčních pojišťoven v letech 2006 - 2010.....	64

Tab. 25	Spoluúčast na pojistné události u nemovitostí.....	65
Tab. 26	Spoluúčast na pojistné události u movitých věcí.....	65
Tab. 27	Spoluúčast na pojistné události u odpovědnosti za škodu.....	65
Tab. 29	Scoring model.....	67
Tab. 30	Výsledné hodnoty převedené do retransformační matice.	69
Tab. 31	Porovnání současné a potenciální nové pojistné smlouvy.	70
Tab. 32	Porovnání současné a potenciálních nových pojistných smluv.....	70

Seznam příloh

Příloha č. 1 - Nabídka pojištění od společnosti Allianz

Příloha č. 2 - Nabídka pojištění od společnosti ČPP

Příloha č. 3 - Nabídka pojištění od společnosti ČSOB

Příloha č. 4 - Nabídka pojištění od společnosti KP

Příloha č. 5 - Retransformační matice

Příloha č. 6 - Vstupní matice

Příloha č. 7 - Transformační matice

Příloha č. 8 - Výsledná matice, tzv. „souhrnná matice“

Příloha č. 1 - Nabídka pojištění od společnosti Allianz

Předmět pojištění	Poj. nebezpečí	Limit poj. pl.	Spoluúčast	Roční pojistné
Budovy - základní poj. (ZP)	požár, aj.	7 700 000	5 000	1 736
	vichřice, krupobití	200 000	5 000	1 014
	povodeň, záplava	200 000	10 000	1 471
Celkem živelní poj. budo				4 221

Předmět pojištění	Poj. nebezpečí	Limit poj. pl.	Spoluúčast	Roční pojistné
Budovy – připojištění (PP)	vandalismus	100 000	5 000	1 750
Celkem vandalismus				1 750
Celkem poj. budov				5 971

Předmět pojištění	Poj. nebezpečí	Limit poj. pl.	Spoluúčast	Roční pojistné
Movité věci - ZP	požár, aj.	2 285 905	5 000	1 354
	vichřice, krupobití	200 000	5 000	248
	povodeň, záplava	200 000	10 000	537
	krádež vloupáním	2 285 905	5 000	1 237
Celkem živelní poj. mov. věcí				3 376

Předmět pojištění	Poj. nebezpečí	Limit poj. pl.	Spoluúčast	Roční pojistné
Movité věci – PP	vandalismus	100 000	5 000	1 750
Celkem vandalismus				1 750
Celkem poj. mov. věcí				5 126

Pojistné nebezpečí	Specifikace	Limit poj. pl.	Spoluúčast	Roční pojistné
Odpovědnost za škodu ⁹	ZP	5 000 000	5 000	4 750
Celkem poj. odpovědnosti				4 750
Celkové roční pojistné				15 847

⁹ Odpovědnost za škodu způsobenou provozní činností pojistí obec proti rizikům jako je regresní náhrada léčení vynaložených zdravotní pojišťovnou a dávek nemocenského zabezpečení, škody způsobené na věcech převzatých, škody způsobené na věcech zaměstnanců, škody způsobené na pronajatých nemovitostech, odpovědnost za škodu způsobenou při praktickém vylučování.

Příloha č. 2 - Nabídka pojištění od společnosti ČPP

Předmět pojištění	Poj. nebezpečí	Limit poj. pl.	Spoluúčast	Roční pojistné
Nemovitosti	flexa ¹⁰	7 700 000	10 000	2 020
Movité věci	flexa	2 285 905	5 000	720
Celkem flexa				2 740

Předmět pojištění	Poj. nebezpečí	Limit poj. pl.	Spoluúčast	Roční pojistné
Nemovitosti i movité věci	povodeň	200 000	5 000	250
Nemovitosti	v, k, z ¹¹	7 700 000	10 000	930
Movité věci	v, k, z	2 285 905	5 000	291
Celkem další živelní poj.				1471

Předmět pojištění	Poj. nebezpečí	Limit poj. pl.	Spoluúčast	Roční pojistné
Movité věci	odcizení	300 000	1 000	2 652
	vandalismus	100 000	1 000	3 600
Celkem odcizení, vandal.				6 252

Pojistné nebezpečí	Specifikace	Limit poj. pl.	Spoluúčast	Roční pojistné
Odpovědnost za škodu ¹²	obecná odp.	5 000 000	5 000	2 397
Celkem poj. odpovědnosti				2 397
Celkové roční pojistné				12 860
- sleva 20% za dobu poj. sml.				- 2 572
Celkové roční poj. po úpravě				10 288

¹⁰Flexa zahrnuje pojištění proti požáru, výbuchu, úderu blesku, pádu letadla nebo sportovního létajícího zařízení nebo jeho části. (33)

¹¹ V, k, z je zkratka pro vichřici, krupobití a záplavu. (33)

¹² Odpovědnost za škodu (obecná) zahrnuje pojištění včetně držby nemovitosti, regresů zdravotních pojištěn – zaměstnanci, třetí osoby, věci zaměstnanců do 10%, následných finančních škod. (33)

Příloha č. 3 - Nabídka pojištění od společnosti ČSOB

Předmět pojištění	Poj. nebezpečí	Limit poj. pl.	Spoluúčast	Roční pojistné
Nemovitosti – OÚ	požár, náraz	3 400 000	10 000	914
	záplava, povodeň	3 400 000	20 000	373
	vodovodní škody	340 000	10 000	109
Celkem nemovitost OÚ				1 535

Předmět pojištění	Poj. nebezpečí	Limit poj. pl.	Spoluúčast	Roční pojistné
Movité věci - OÚ	požár, náraz	1 412 955	5 000	475
	záplava, povodeň	1 412 955	20 000	199
	vodovodní škody	141 296	5 000	57
Celkem mov. věci OÚ				803

Předmět pojištění	Poj. nebezpečí	Limit poj. pl.	Spoluúčast	Roční pojistné
Nemovitost - KD	požár, náraz	4 100 000	10 000	1 102
	záplava, povodeň	4 100 000	20 000	450
	vodovodní škody	410 000	10 000	131
Celkem nemovitost KD				1 851

Předmět pojištění	Poj. nebezpečí	Limit poj. pl.	Spoluúčast	Roční pojistné
Movité věci - KD	požár, náraz	767 950	5 000	258
	záplava, povodeň	767 950	20 000	151
	vodovodní škody	767 950	5 000	154
Celkem mov. věci KD				758

Předmět pojištění	Poj. nebezpečí	Limit poj. pl.	Spoluúčast	Roční pojistné
Nemovitost - kaplička	požár, náraz	200 000	10 000	96
	záplava, povodeň	200 000	20 000	39
	vodovodní škody	200 000	10 000	32
Celkem kaplička				208

Předmět pojištění	Poj. nebezpečí	Limit poj. pl.	Spoluúčast	Roční pojistné
Movité věci- kaplička	požár, náraz	105 000	5 000	63
	záplava, povodeň	105 000	20 000	21
	vodovodní škody	105 000	5 000	21
Celkem mov. věci kaplička				131

Předmět pojištění	Poj. nebezpečí	Limit poj. pl.	Spoluúčast	Roční pojistné
Movité věci	krádež, loupež	2 180 905	1 000	2 290
	vandalismus úplný	100 000	1 000	1 260
Celkem mov. věci				3 550

Pojistné nebezpečí	Specifikace	Limit poj. pl.	Spoluúčast	Roční pojistné
Odpovědnost za škodu ¹³	ZP	5 500 000	6 000	1 380
Celková odpovědnost				1 380
Celkové roční pojistné				10 216

¹³ Odpovědnost za škodu společnost uvažuje v rozsahu základního pojištění odpovědnosti. Vztahuje se na vzniku škody na zdraví, či usmrcení poškozeného, na vzniku škody na majetku poškozeného, na škodu vyplývající z vlastnictví, držby nebo jiného oprávněného užívání nemovitosti, na škodu způsobenou zdravotní pojišťovně vynaložením nákladů na poskytnutou zdravotní péči při poškození zdraví nebo života poškozeného. (23)

Příloha č. 4 - Nabídka pojištění od společnosti KP

Předmět pojištění	Poj. nebezpečí	Limit poj. pl.	Spoluúčast	Roční pojistné
Budovy - ZP	flexa ¹⁴	7 395 000	10 000	586
Ostatní stavby - ZP	flexa	305 000	5 000	34
Movité věci - ZP	flexa	2 285 905	5 000	720
Celkem ZP				1 340

Předmět pojištění	Poj. nebezpečí	Limit poj. pl.	Spoluúčast	Roční pojistné
Nemovitosti – DP	povodeň, záplava	200 000	5%, min 25 000	646
Movité věci - DP	povodeň, záplava	200 000	5%, min 25 000	596
Nemovitosti - DP	v, s, vš ¹⁵	200 000	5 000	646
Movité věci – DP	v, s, vš	200 000	5 000	225
Celkem DP				2 113
Celkem ZP + DP				3 453

Předmět pojištění	Poj. nebezpečí	Limit poj. pl.	Spoluúčast	Roční pojistné
Budovy	odcizení	50 000	1 000	300
Movité věci	odcizení	2 180 905	1 000	5 888
Budovy	vandalismus	50 000	10%, min 1 000	1 320
Movité věci	vandalismus	100 000	10%, min 1 000	2 138
Celkem odcizení a vandal.				9 646

Pojistné nebezpečí	Poj. nebezpečí	Limit poj. pl.	Spoluúčast	Roční pojistné
Odpovědnost za škodu ¹⁶	obecná odp.	5 000 000	5 000	1 620
	náklady léčení	500 000	1 000	1 350
Celkem odpovědnost za škodu				2 970
Celkové roční pojistné				16 069
- sleva 5% za délku poj. obd.				- 804
Celkové roční poj. po úpravě				15 265

¹⁴ Flexou se rozumí pojištění proti negativnímu působení požáru, výbuchu, úderu blesku, nárazu nebo zřícení pilotovaného letícího tělesa, jeho části nebo jeho nákladu. (27)

¹⁵ V, s, vš je zkratka pro vichřici, sesuv, vodovodní škody. (27)

¹⁶ Pojištění proti odpovědnosti za škodu se vztahuje na škody na zdraví, usmrcení poškozeného, jeho škody na majetku, náklady nutné k právní ochraně pojištěného proti uplatněnému nároku na náhrady škody, rovněž zdravotní náhrady a s ním spojené regrese. (27)

Příloha č. 5 - Retransformační matice

Výsledná hodnota [%]	Verbální hodnocení
0 – 60	nezajímat se
60 – 80	zvážit nabídku
80 – 100	zvolit nabídku

Příloha č. 6 - Vstupní matice

Kritérium	Stupeň	Hodnota [Kč/verbální]
Výše pojistného [Kč]	1	< 11 500
	2	11 501 – 12 500
	3	12 501 – 13 500
	4	13 501 – 14 500
	5	> 14 501
Předepsané pojistné [Kč]	1	> 9 000 000
	2	8 999 000– 6 000 000
	3	5 999 000– 3 000 000
	4	2 999 000– 900 000
	5	< 900 000
Podíl na trhu [Kč]	1	> 20
	2	19 –14
	3	13– 8
	4	7– 2
	5	< 2
Dostupnost	1	výborné
	2	velmi dobré
	3	dobré
	4	uspokojující
	5	špatné
Dosavadní zkušenosti	1	výborné
	2	velmi dobré
	3	dobré
	4	uspokojující
	5	špatné
Vzdělání a kvalifikace	1	výborné
	2	velmi dobré
	3	dobré
	4	uspokojující
	5	špatné
Kompletnost nabídky	1	výborné
	2	velmi dobré
	3	dobré
	4	uspokojující
	5	špatné
Technické rezervy [Kč]	1	> 9 000 000
	2	8 999 000- 6 000 000
	3	5 999 000– 3 000 000
	4	2 999 000– 1 000 000
	5	< 1 000 000
Spoluúčast	1	výborné
	2	velmi dobré
	3	dobré
	4	uspokojující
	5	špatné
Pojistné podmínky	1	výborné
	2	velmi dobré
	3	dobré
	4	uspokojující
	5	špatné

Příloha č. 7 - Transformační matice

Kritérium	Stupeň	Hodnota	Váha
Výše pojistného [Kč]	1	18	18
	2	14	
	3	10	
	4	6	
	5	2	
Předepsané pojistné [Kč]	1	2	4
	2	2,5	
	3	3	
	4	3,5	
	5	4	
Podíl na trhu [Kč]	1	2	6
	2	3	
	3	4	
	4	5	
	5	6	
Dostupnost	1	1	9
	2	3	
	3	5	
	4	7	
	5	9	
Dosavadní zkušenosti	1	1	11
	2	3	
	3	6	
	4	9	
	5	11	
Vzdělání a kvalifikace	1	1	7
	2	2,5	
	3	4	
	4	5,5	
	5	7	
Kompletnost nabídky	1	15	15
	2	12	
	3	9	
	4	6	
	5	3	
Technické rezervy [Kč]	1	1,2	2
	2	1,4	
	3	1,6	
	4	1,8	
	5	2	
Spoluúčast	1	13	13
	2	10	
	3	7	
	4	4	
	5	1	
Pojistné podmínky	1	15	15
	2	12	
	3	9	
	4	6	
	5	3	

Příloha č. 8 - Výsledná matice, tzv. „souhrnná matice“

Kritérium	Stupeň	Hodnota	Allianz	ČPP	ČSOB	KOOP
Výše pojistného [Kč]	1	18			x	
	2	14				
	3	10		x		
	4	6				
	5	2	x			x
Předepsané pojistné [Kč]	1	2				x
	2	2,5	x			
	3	3		x	x	
	4	3,5				
	5	4				
Podíl na trhu [Kč]	1	2				x
	2	3				
	3	4	x			
	4	5		x	x	
	5	6				
Dostupnost	1	1			x	
	2	3		x		
	3	5	x			x
	4	7				
	5	9				
Dosavadní zkušenosti	1	11			x	
	2	9	x			
	3	6				x
	4	3		x		
	5	1				
Vzdělání a kvalifikace	1	1			x	
	2	2,5	x			x
	3	4		x		
	4	5,5				
	5	7				
Kompletnost nabídky	1	15				x
	2	12			x	
	3	9		x		
	4	6	x			
	5	3				
Technické rezervy [Kč]	1	1,2				
	2	1,4	x			
	3	1,6			x	x
	4	1,8				
	5	2		x		
Spoluúčast	1	13				x
	2	10				
	3	7	x	x	x	
	4	4				
	5	1				
Pojistné podmínky	1	15				x
	2	12				
	3	9	x	x	x	
	4	6				
	5	3				
Celkem [%]	-	-	48,4	55	68,6	62,1